

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY JONKOWO

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
POLITYKA PRZESTRZENNA

Jednolity tekst

JEDNOLITY TEKST STANOWI ZAŁĄCZNIK NR 1 DO UCHWAŁY RADY GMINY JONKOWO
NR XXXIX/214/2009 DNIA 28 GRUDNIA 2009 ROKU

SPIS TREŚCI	STRONA
Zespół projektowy	3
Wstęp	4
I. Synteza diagnozy uwarunkowań rozwoju gminy	6
1. Uwarunkowania przyrodnicze	6
2. Ochrona dorobku kulturowego	6
3. Uwarunkowania społeczne i demografia	7
4. Problemy gospodarcze	7
5. Komunikacja	7
6. Infrastruktura techniczna	8
II. Kierunki zagospodarowania przestrzennego z określeniem zasad polityki przestrzennej	9
1. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony przyrody	9
1.1. Tereny i obiekty prawnie chronione	9
1.2. Obszary zagrożenia powodziowego	12
1.3. Zalesienia	12
1.4. Złoża surowców mineralnych	12
2. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	13
2.1. Kierunki ochrony środowiska kulturowego	13
2.2. Wytyczne konserwatorskie	14
2.3. Wykaz obiektów zabytkowych podlegających ochronie	14
3. Kierunki rozwoju funkcji gospodarczych	20
3.1. Turystyka	20
3.2. Rolnictwo	20
3.3. Leśnictwo	21
3.4. Przemysł i rzemiosło produkcyjno - usługowe	21
4. Kierunki rozwoju sieci osadniczej oraz obsługi ludności	21
4.1. Rozwój demograficzny	21
4.2. Sieć osadnicza i obsługa ludności	23
5. Kierunki przekształceń w strukturze funkcjonalno przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów	23
6. Kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej w gminie	25
6.1. Kierunki rozwoju systemu komunikacyjnego w gminie	25
6.2. Zaopatrzenie w wodę	26
6.3. Gospodarka ściekowa	26
6.4. Gospodarka ciepłna	27
6.5. Gospodarka odpadami	27
6.6. Zaopatrzenie w gaz ziemny	27
6.7. Elektroenergetyka	27
6.8. Telekomunikacja	28
7. Podstawowe elementy polityki przestrzennej.	28
7.1. Lista ważniejszych zadań dla realizacji celów publicznych	29
7.2. Polityka w zakresie sporządzania planów miejscowych	29
7.3. Polityka gospodarki nieruchomościami gminnymi	30
7.4. Polityka przestrzenna związana z obronnością i bezpieczeństwem państwa	30
III. Interpretacja niektórych pojęć przyjętych w studium gminy	30

ZESPÓŁ PROJEKTOWY ZMIANY STUDIUM

Główni Projektanci:

1. **mgr inż. Teresa Szymankiewicz – Szarejko**

(uprawnienia urbanistyczne nr 1576,
Północna Okręgowa Izba Urbanistów Nr G-090/2002)

2. **mgr inż. Mariola Sarna**

(Północna Okręgowa Izba Urbanistów Nr G-206/2006)

- **mgr inż. arch. Paulina Lemańczyk – dorobek kulturowy**
(Północna Okręgowa Izba Urbanistów Nr G-207/2006)
- **dr Marta Gwiaździńska – Goraj – uwarunkowania społeczne**
(Północna Okręgowa Izba Urbanistów Nr G-208/2006)
- **inż. krajobr. Dariusz Niedziela – uwarunkowania przyrodnicze**
- **inż. Hanna Jędrasik – komunikacja**
- **mgr Piotr Jędrasik – opracowanie komputerowe**

Zmianę studium wprowadzoną zarządzeniem zastępczym Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia
....., znak: wyróżniono kolorem niebieskim.

Zmianę sporządziło:

Przedsiębiorstwo Gospodarki Gruntami „Topoz” Maciej Wronka

w składzie autorskim:

mgr inż. Maciej Wronka, mgr inż. Emilia Gałuszka – Wronka

WSTĘP

I. Obowiązujące obecnie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jonkowo składa się z następujących części:

1. Stan istniejący – opis oraz mapa w skali 1 : 25 000
2. Fizjografia – opis oraz mapa w skali 1 : 25 000
3. Studium konserwatorsko – historyczne – opis
4. Studium – opis oraz mapa w skali 1 : 25 000

Studium zostało uchwalone przez Radę Gminy Jonkowo, a część 4 wraz z rysunkiem stanowią załączniki do uchwały.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jonkowo zawiera uwarunkowania i kierunki polityki przestrzennej państwa i regionu określone w obowiązujących przepisach ówczesnie obowiązujących, a w szczególności jest zgodne pod względem merytorycznym z Ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. Nr 15 z 1999r. 139).

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY JONKOWO ZOSTAŁO UCHWALONE PRZEZ RADĘ GMINY JONKOWO UCHWAŁĄ NR XXXVII/266/2002 Z DNIA 29 STYCZNIA 2002 ROKU.

II. Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jonkowo

Zmiana studium uwarunkowań została opracowana zgodnie z Ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku rozdział 2, Art. 9, oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z dnia 26 maja 2004 r.).

Opracowanie niniejsze rozpoczęto w związku z uchwałą nr XV/73/2008 Rady Gminy Jonkowo, z dnia 7 lutego 2008r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jonkowo.

Głównym celem studium jest ustalenie kierunków rozwoju oraz zasad polityki przestrzennej gminy na podstawie rozpoznanych uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych.

Podstawowe zadania studium to:

- koordynacja przestrzenna podejmowanych przez samorząd decyzji w sprawie sporządzania planów miejscowych,
- płaszczyzna wprowadzania zadań rządowych i samorządowych służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych, zawartych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleń programów o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- koordynacja czasowa i przestrzenna podejmowania przez samorząd przedsięwzięć komunalnych,
- prowadzenie długofalowych działań w gospodarce nieruchomości komunalnymi,
- programowanie w gminach przedsięwzięć publicznych,
- stanowienie bazy informacyjnej przy wydawaniu decyzji przestrzennych, - wspomaganie działań podmiotów gospodarczych i promocji gminy.

Metoda opracowania:

Przy opracowaniu zmiany „Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jonkowo” przyjęto następującą kolejność wykonywanych prac:

- Rozpoznanie zasobu istniejących materiałów oraz opracowań, dotyczących terenu gminy i obszarów stykowych.

Analiza zmian uwarunkowań rozwoju zewnętrznych i wewnętrznych gminy. Do uwarunkowań zewnętrznych należą przede wszystkim zmiany w obowiązujących przepisach prawnych (ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawa o drogach publicznych, ustawa o ochronie przyrody, ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz przepisów szczególnych). Z przeprowadzonych analiz wynika, że obowiązujące studium nie spełnia wymogów zakresu studium wynikającego z obowiązujących ustaw w tym zakresie, w tym z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku rozdział 2, Art. 9, oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z dnia 26 maja 2004 r.). W związku z tym przyjęto, że obowiązujące studium będzie jednym z materiałów wejściowych do opracowania zmiany studium w pełnym zakresie.

Elaborat zmiany studium:

Elaborat „Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jonkowo” składa się z części graficznej w skali 1 : 25 000 oraz jednolitego tekstu „Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jonkowo. Kierunki rozwoju i polityka przestrzenna”. Stanowią one załączniki 1 i 2 do uchwały Rady Gminy Jonkowo w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jonkowo. Załącznik nr 3 stanowi rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do studium zgłoszonych w czasie wyłożenia do publicznego wglądu.

Schematy załączone do tekstu zmiany studium gminy:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jonkowo. Ochrona dóbr kultury. Skala – orientacja – przyjęte z opracowania podstawowego
- Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jonkowo. Infrastruktura Techniczna, Komunikacja. Skala - orientacja

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jonkowo. Sieć osadnicza, Obsługa Ludności. Skala - orientacja
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jonkowo. Zasięg jednostek strukturalnych gminy z kierunkami polityki przestrzennej

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, ZGODNIE Z ART. 9 ust. 4 i 5 USTAWY Z DNIA 27 MARCA 2003 ROKU USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM NIE JEST AKTEM PRAWA MIEJSCOWEGO. USTALENIA STUDIUM SĄ WIĄŻĄCE DLA ORGANÓW GMINY PRZY SPORZĄDZANIU PLANÓW MIEJSCOWYCH.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY JONKOWO ZOSTAŁA UCHWALONA PRZEZ RADĘ GMINY JONKOWO UCHWAŁĄ NR XXXIX/214/2009 DNIA 28 GRUDNIA 2009 ROKU

I. SYNTEZA DIAGNOZY UWARUNKOWAŃ ROZWOJU

1. Uwarunkowania środowiska przyrodniczego

Obszar gminy Jonkowo charakteryzuje się zróżnicowanymi warunkami fizjograficznymi. Dało to podstawę do wydzielenia obszarów (jednostek strukturalnych) różniących się między sobą, a wewnątrz mających podobne cechy środowiska przyrodniczego. Głównymi kryteriami ich wydzielenia były: przydatność funkcjonalna, walory przyrodniczo – krajobrazowe i wrażliwość środowiska na działalność ludzką oraz występujące na ich obszarze preferencje i ograniczenia do rozwoju funkcji gospodarczych. Przestrzenne rozmieszczenie poszczególnych jednostek zostało zobrazowane na mapie studium.

Jednostka „Pasłęki i Łyny”

Obszar gminy otacza pierścień obszarów chronionych związany z położeniem na skraju wschodnim i zachodnim gminy dwóch rzek Pasłęki i Łyny. Tworzą one jednostkę strukturalną tj. obszar o podobnych uwarunkowaniach rozwoju. Jest to obszar pagórkowaty o dużej lesistości ok. 80%, niewielkim zainwestowaniu oraz wybitnych walorach krajobrazowych z dominacją zwartego kompleksu leśnego. W podłożu dominują osady piaszczyste. Lasy głównie sosnowe na siedlisku lasu mieszanego świeżego.

Głównymi preferencjami rozwoju tego obszaru to oprócz funkcji ochronnych i leśnictwa, powinno być rolnictwo na bazie ekologicznych zasad gospodarowania oraz zintegrowane i agroturystyka w istniejących gospodarstwach. Dopuszcza się też rozwój bazy turystycznej w oparciu o istniejące miejscowości. Na obszarze tym występuje szereg ograniczeń związanych z obszarami chronionego krajobrazu, Obszarami Natura 2000 oraz rezerwatami i pomnikami przyrody.

Jednostka „Kanału Trojańskiego”

Tworzą ją kompleksy łąk z systemami kanałów melioracyjnych i głównym Kanałem Trojańskim. Obejmuje obszar około 450 ha, znajdujący się pomiędzy miejscowościami Jonkowo i Wrzesina. Jest to obszar gleb pochodzenia organicznego nieprzydatny pod zabudowę. Włączony jest w system ekologiczny ciągu ekologicznego rzeki Łyny. Obszar ten pocięty jest siecią rowów odwadniających, w dużej części pokryty trzciną i zaroślami wierzbowymi. Ważny jest dla ornitofauny lęgowej. Kanał Trojański stanowi odnogę Giławki i dochodzi aż do torfowiska **Jonkowo – Warkały**. Jest to niezwykle cenny projektowany obszar Natura 2000 Jonkowo – Warkały. (kod obszaru PLH 280020) wynikający z Dyrektywy Siedliskowej. Obszar ten to położone na lokalnym wododziale ok. 300hektarowe torfowisko o mieszanym charakterze i genezie, z dominacją przejściowo torfowiskowych mszarów i mechowisk zasilanych wodami spływającymi z sąsiedniej morenowej wysoczyzny. Część obiektu zajmuje jednak niezależne od zasilania gruntowego torfowisko wysokie porośnięte borem bagiennym. W starych potorfiach jest otwarte lustro wody. Jest to jedno z cenniejszych florystycznie torfowisk, ważne dla zachowania różnorodności biologicznej związanej z tym typem siedliska.

Jednostka „Jonkowo”

Stanowi pozostały obszar gminy. Geomorfologicznie kształtuje krajobraz gminy wysoczyzna moreny dennej o urozmaiconej rzeźbie. Powierzchnia terenu jest falista, miejscami pagórkowata z wysokościami rzędu 100 – 130 m n.p.m. na północy i 120 – 170 m n.p.m. Wysoczyzna zbudowana jest na ogół z glin zwałowych osadzonych w fazie pomorskiej ostatniego zlodowacenia. Północno - zachodnia część gminy posiada zróżnicowaną rzeźbę terenu. Lokalne równice wysokości dochodzą do 25 metrów a spadki terenu przekraczają 25%. Są to warunki mające znaczny wpływ na rolnicze wykorzystanie terenu. Pomimo dobrych kompleksów gleb, ze względu na występujące deniwelacje, ich uprawa jest znacznie utrudniona. Występująca w tej części gminy zróżnicowana rzeźba terenu posiada walory krajobrazowe sprzyjające rozwojowi agroturystyki jako funkcji dodatkowej w gospodarstwach rolnych.

2. Ochrona dorobku kulturowego

Teren gminy charakteryzuje się znacznym zasobem wartości kulturowych, które nie w pełni są zewidencjonowane i tylko nieliczne wpisane do rejestru zabytków. Wykaz obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków oraz zarejestrowanych znajduje się w pierwszej części opracowania „Diagnoza uwarunkowań rozwoju”.

Duża ilość obiektów zabytkowych w gminie zwiększa atrakcyjność obszaru i stanowi potencjał do rozwoju różnorodnych form rekreacji, w tym turystyki krajoznawczej. Zasoby dorobku kulturowego stanowią podstawę do tworzenia współczesnych wartości kulturowych, ale wymagają znacznych nakładów na utrzymanie obiektów zabytkowych w odpowiednim stanie technicznym.

Gmina Jonkowo posiada „Studium historyczno – konserwatorskie” sporządzone jako dodatkowy dokument dla potrzeb studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jonkowo, którego ustalenia należy stosować sporządzając plany miejscowe oraz decyzje o warunkach zabudowy na terenie gminy. W ww. studium wyznaczone zostały strefy ochrony konserwatorskiej „B” oraz strefy ochrony ekspozycji „E” dla wsi, których historyczne układy ruralistyczne zostały wskazane do zachowania i ochrony.

3. Uwarunkowania społeczne i demografia

Gmina charakteryzuje się dość dobrą sytuacją demograficzną wyrastającą się m.in. przyrostem ludności, korzystną strukturą wieku i wyższym poziomem wykształcenia ludności niż przeciętnie na obszarach wiejskich województwa.

Głównymi ośrodkami koncentracji urzędzeń obsługi ludności są:

- **Jonkowo** – ośrodek gminny, skupiający urzędzenia usługowe obsługujące ludność całej gminy,
- **Nowe Kawkowo** – ośrodek skupiający urzędzenia usługowe podstawowe o poszerzonym zakresie oddziaływania obsługujące ludność zamieszkującą w północno-zachodniej części gminy.
- **Wrzesina** – ośrodek koncentrujący urzędzenia podstawowe o poszerzonym zakresie oddziaływania obsługujące mieszkańców południowego obszaru gminy.

Mieszkańcy gminy korzystają z usług zlokalizowanych w Olsztynie (ośrodek powiatu i regionu). Utrudniony dostęp do usług mają mieszkańcy małych, rozproszonych i słabo skomunikowanych miejscowości położonych w zachodniej części gminy.

Sytuacja w gminie Jonkowo w zakresie najkwańszych usług dla ludności jest lepsza niż przeciętna na obszarze powiatu i terenach wiejskich regionu. Niektóre obiekty usługowe wymagają remontów, powiększenia i urzędzenia zajmowanych działek.

4. Problemy gospodarcze

Rolnictwo

Analiza uwarunkowań rozwoju rolnictwa na obszarze gminy pozwala na wyodrębnienie na jej obszarze terenów o preferencjach do rozwoju dużych gospodarstw o charakterze farmerskim lub mniejszych, specjalistycznych. Najkorzystniejsze tereny do rozwoju tych form gospodarstw rolnych to tereny położone w środkowej i północnej części gminy w rejonie miejscowości: Jonkowo, Mątki, Garzewko, Łomy, Godki.

Obszary miejscowości położonych w sąsiedztwie posiadają odmienne uwarunkowania rozwoju funkcji rolnej. Z sąsiedztwem miasta Olsztyna związane są zmiany rozwoju funkcji gospodarczych, jaką dla rolnictwa jest rozdrobnienie gospodarstw rolnych. Udział powierzchni działek rolniczych do 1 ha w ogólnej powierzchni użytków rolnych, w ostatnich latach wykazywał znaczne tendencje wzrostowe, zwłaszcza przy mieście i na terenach o wybitnych walorach przyrodniczo – krajobrazowych. Podobnie sprawa wygląda w przedziale gospodarstw 1 – 5 ha, które charakteryzują się tym że są: dwuzawodowe, wielokierunkowe oraz produkują na własne potrzeby lub w charakterze strefy żywicielskiej miasta.

Na pozostałym obszarze uwarunkowania przyrodniczo – rolnicze stwarzają szereg ograniczeń do produkcji rolnej wynikających z wrażliwości obszaru na antropopresję oraz z funkcji ochronnych terenu. Obszar ten preferowany jest do rozwoju gospodarstw rolnych zintegrowanych i ekologicznych z możliwością powiązania ich z rozwojem bazy agroturystycznej.

Turystyka

Obszar gminy posiada korzystne warunki do rozwoju funkcji turystycznej, zwłaszcza południowa oraz południowo – wschodnia i południowo – zachodnia część gminy. Na terenie gminy w ostatnich latach w niewielkim stopniu zaznaczył się rozwój turystyki pobytowej, rozwinięta natomiast jest baza agroturystyczna.

Przemysł i przedsiębiorczość

Przemysł rozwinięty na terenie gminy oparty jest o przetwórstwo surowców lokalnych, to jest o produkty wytwarzane w następujących dziedzinach gospodarki: rolnictwie, przemyśle wydobywczym surowców mineralnych i leśnictwie. Duży wpływ na rozwój przedsiębiorczości ma sąsiedztwo z aglomeracją miasta Olsztyna.

Położenie gminy w sąsiedztwie z miastem Olsztynem, korzystne istniejące uwarunkowania do rozwoju rolnictwa, duża ilość lasów, jeziora oraz istniejące złoża surowców mineralnych pozwalają prognozować, że dalszy rozwój tej funkcji gospodarczej oparty będzie na tych samych zasadach.

Leśnictwo

Zwarte obszary leśne zajmują południową i zachodnią część gminy. Przeważają siedliska boru mieszanego świeżego i boru świeżego, gdzie ponad 90% drzewostanu stanowi sosna. Są to lasy o dobrej przydatności turystycznej. Natomiast mniejsze powierzchnie zalesione, występujące w północnej części gminy, charakteryzują siedliska żyzne, z udziałem buka i dębu; o przetrwaniu tych lasów zdecydowała intensywna rzeźba terenu, wybitnie utrudniająca rolnicze jego wykorzystanie. Przeważa tu las świeży i las mieszany świeży, o bogatym runie i podszybie.

5. Komunikacja

Układ komunikacyjny gminy stanowi zarówno czynnik dynamizujący jej rozwój jak i ograniczenie. Korzystny układ sieci dróg jest elementem stymulującym rozwój gospodarczy.

Ograniczenie stanowi ich nieodpowiedni stan techniczny. Obecnie prawie wszystkie drogi z nadrzędnego i podstawowego układu komunikacyjnego w gminie nie posiadają wymaganych dla ich funkcji parametrów technicznych. Sytuację pogarsza brak planowych przebudowy dróg. Okresowe latanie dziur tej degradacji nie powstrzyma – dotyczy to zarówno drogi wojewódzkiej jak dróg powiatowych oraz gminnych.

Na pogarszanie się stanu technicznego dróg dodatkowo ujemnie wpływa wzrost natężenia ruchu oraz obciążenia pojazdami wysokotonażowymi.

Przy południowej granicy gminy przebiega droga krajowa nr 16. Położenie drogi w środku kompleksów leśnych uniemożliwia wykorzystanie jej do powiązania z układem komunikacyjnym gminy.

Biorąc pod uwagę potrzeby komunikacyjne gminy w pierwszej kolejności należy poprawić stan techniczny drogi wojewódzkiej oraz wykonać prace modernizacyjne na ciągach dróg powiatowych i gminnych.

Linia kolejowa

Przez gminę Jonkowo przebiega linia kolejowa I rzędna nr 220 Olsztyn- Bogaczewo. Linia na odcinku Olsztyn – Morąg ujęta została w liniach znaczenia regionalnego. Jest to ważne powiązanie Olsztyna z portami Gdańskiem, Gdynią i Elblągiem. Linia ta wymaga przebudowy. Przez teren gminy przebiega również linia kolejowa nr 221 znaczenia lokalnego Olsztyn – Braniewo.

Trasy rowerowe

Na terenie gminy powinny być realizowane ścieżki rowerowe służące dwu różnym rodzajom ruchu: dla ruchu lokalnego oraz rowerowe trasy turystyczne wzdłuż mało uczęszczanych dróg lokalnych, przebiegające w pobliżu interesujących zabytków kultury i obiektów przyrodniczych. Przy projektowaniu ścieżek pieszo rowerowych oraz szlaków rowerowych należy zadbać o ich połączenia. W ramach przedsiębiorczości własnej mieszkańców gminy szlaki rowerowe powinny być uzupełnione urządzeniami typu: miejsca widokowe, miejsca biwakowe, mała gastronomia, itp.

6. Infrastruktura techniczna

Gospodarka wodna

1. 90% miejscowości gminy posiada wiejskie lub zbiorcze ujęcia wody i jest zwodociągowana siecią rozdzielczą bądź przesyłową magistralną.
2. Wydajność istniejących ujęć wody (ujęcia wiejskie i zbiorowe) jest wystarczająca dla potrzeb perspektywicznych. Planuje się zwodociągowanie dwóch wsi Bałąg i Kajny, które nie posiadają wodociągu.
3. Generalnie gospodarka wodna nie stanowi bariery rozwojowej gminy. Planowana jest realizacja nowych sieci wodociągowych z połączeniem pierścieniowym: Godki-Węgajty, Warkały-Giedajty, Szalstry-Wołowno, Porbady-Wrzesina, Barkweda-Kajny.

Gospodarka ściekowa

Obecnie tylko niewielka część gminy jest skanalizowana. Skanalizowane w całości są wsie: Mątki, Szalstry, Wołowno, Wrzesina. Miejscowości Jonkowo i Giedajty skanalizowane są częściowo. Po przebudowie oczyszczalni ścieków w Jonkowie zaleca się włączenie do systemu kanalizacyjnego nieskanalizowane osiedla mieszkaniowe oraz wsie, które nie posiadają systemu kanalizacyjnego.

Gospodarka gazowa

Na obszarze gminy występuje sieć gazowa średniego i niskiego ciśnienia. W związku z powyższym należy zachować normatywne odległości projektowanych urządzeń i obiektów od istniejącej i projektowanej sieci gazowej na postawie właściwych przepisów.

Docelowo gospodarka gazowa nie będzie stanowiła bariery rozwojowej gminy. Budowa i rozbudowa sieci gazowej uzależniona jest jedynie od zarządcy sieci.

Elektroenergetyka

Na terenie gminy dostawa energii elektrycznej odbywa się liniami średniego napięcia 15 kV zasilanymi ze stacji elektroenergetycznych 110/15 kV GPZ Olsztyn Zachód i GPZ Olsztyn I za pośrednictwem PZ Bukwałd oraz PZ Jonkowo i dalej przez stacje transformatorowe 15/0,4kV oraz linie niskiego napięcia 0,4 kV. Przyłączanie kolejnych odbiorców będzie mogło być realizowane po wykonaniu lokalnych dowiązań do istniejącej sieci 15kV (w zależności od potrzeb) stacji transformatorowych 15/0,4 kV.

Na terenie gminy przebiegają następujące elektroenergetyczne linie napowietrzne;

- linia 400 kV relacji: Gdańsk Błonia – Olsztyn Mątki
- linia dwutorowa 2 x 400kV relacji: Olsztyn Mątki – Olsztyn I z podwieszonym aktualnie jednym torem 400kV pracującym na napięciu 220kV - linie 220kV
- linie 110kV.

Na terenie gminy w miejscowości Mątki zlokalizowana jest elektroenergetyczna Stacja Węzłowa 400/220/110kV Olsztyn Mątki.

II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO Z OKREŚLENIEM ZASAD POLITYKI PRZESTRZENNEJ

1. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, W TYM OCHRONY PRZYRODY

1.1. Tereny i obiekty prawnie chronione

Rezerваты przyrody

Obejmują obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Rezerваты przyrody znajdujące się w obrębie gminy Jonkowo:

Kamienna Góra

Rezerwat ten, utworzony w 1995 r. (MP nr 5, poz. 84), leży 1 km na północ od miejscowości Łamy, w Nadleśnictwie Kudypy. Obiekt ten, o powierzchni 95,14ha, został utworzony dla ochrony drzewostanu bukowego reprezentującego zespół buczyny pomorskiej wraz ze stanowiskami licznych gatunków roślin rzadkich i chronionych. Rezerwat położony jest w środkowej części Pojezierza Olsztyńskiego, w pobliżu wschodniej granicy gromadnego zasięgu buka pospolitego. Obejmuje on swoimi granicami rozległy garb moreny czołowej, którego najwyższe wzniesienie, to jest Kamienna Góra, sięga do wysokości 179 m n.p.m. Powierzchnię garbu pokrywają liczne głazy narzutowe, tkwiące również w materiale morenowym. Z materiału tego powstały na terenie rezerwatu gleby brunatne kwaśne, wytworzone w większości z piasków gliniastych. Rezerwat jest miejscem występowania szeregu zróżnicowanych siedliskowo i florystycznie zbiorowisk roślinnych.

Ostoja Bobrów na Rzece Pasłęce

“Ostoja Bobrów na Rzece Pasłęce” - rezerwat o powierzchni 4258,79 ha, utworzony został w 1970r. (MP nr 2, poz. 21) w celu zachowania stanowisk bobra. Rezerwat obejmuje rzekę Pasłękę wraz z przylegającymi gruntami (w skład rezerwatu wchodzi pasy obszarów nadrzecznych i nadjeziornych o szerokości 100 m – na gruntach państwowych i 10 m – na gruntach prywatnych) od źródeł rzeki do granic miasta Braniewo, wraz z trzema przepływowymi jeziorami: Sarąg, Łęguty i Isąg, zaporowym Jeziorem Pierzchalskim oraz dolnymi odcinkami dopływów: Morąga, Drwęcy Warmińskiej i Walszy.

Użytki ekologiczne

Zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzeczka, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Użytki ekologiczne znajdujące się w obrębie gminy Jonkowo:

Giedajty – śródleśne jezioro o powierzchni 17,30 ha.

Pomniki przyrody

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je wśród innych tworów, a w szczególności sędziwe drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, jary, głazy narzutowe, jaskinie.

Ochroną indywidualną objęto 4 obiekty uznane za pomniki przyrody (wg rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody) przedstawione w poniższej tabeli:

Nr	Obiekt	Obwód (cm)	Wysokość (m)	Rok uznania	lokalizacja
354	Skupisko roślin torfowych	-	-	1970	Jezioro +obrzeże w oddz.224g,f (1970) leś. Szelaąg
768	Lipa	470	26	1994	Wilimowo
828	Sosna	275	25	1995	Jonkowo
835	Klon	360	20	1995	Szelaąg przy drodze leśnej roślinność oddz. 237

Obszary chronionego krajobrazu,

Obszar chronionego krajobrazu to forma prawnej ochrony przyrody wprowadzana na terenach wyróżniających się krajobrazowo, o zróżnicowanych ekosystemach; obejmuje tereny wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Obecnie na obszarze województwa Warmińsko - Mazurskiego w tym względzie obowiązują postanowienia rozporządzenia Wojewody Warmińsko – Mazurskiego.

Obszary Chronionego Krajobrazu znajdujące się w obrębie gminy Jonkowo:

- 1) **„Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Środkowej Łyny”** („OChK Doliny Środkowej Łyny”), o powierzchni 15.307,8 ha, położony na terenie powiatu Olsztyn, w gminach Świątki, Dobre Miasto, miasto Dobre Miasto, Dywity, Jonkowo, Barczewo, Gietrzwałd i miasto Olsztyn. Położony jest we wschodniej części gminy Jonkowo i dochodzi do jej wschodniej granicy. Zasady gospodarki przestrzennej na tym obszarze ustalone zostały na podstawie rozporządzenia Nr 160 z dnia 19 grudnia 2008r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Środkowej Łyny.
- 2) **„Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Pasłęki”** („OChK Doliny Pasłęki”), o powierzchni 43.307,3 ha, położony na terenie powiatów: Braniewo, Elbląg, Lidzbark Warmiński, Ostróda i Olsztyn, w gminach Braniewo, Płoskinia, Wilczęta, Orneta, Godkowo, Miłakowo, Lubomino, Świątki, Łukta i Jonkowo. Położony jest w południowej i zachodniej części gminy Jonkowo i dochodzi do granicy gminy. Zasady gospodarki przestrzennej na tym obszarze ustalone zostały na podstawie rozporządzenia Nr 147 z dnia 13 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Pasłęki.

Na obszarach chronionego krajobrazu wprowadzone zostały między innymi następujące zakazy:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm. 1);
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciw osuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Powyższe zakazy nie dotyczą zadań realizowanych na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa; prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym; realizacji inwestycji celu publicznego.

Obszary Natura 2000

Natura 2000 to sieć obszarów chronionych, wyznaczonych na terenie państw Unii Europejskiej. Obszary te utworzono według wspólnych zasad, określonych w dwóch aktach prawnych, ustanowionych w 1979 i 1992 roku przez Komisję Europejską, mianowicie w Dyrektywie Ptasiej i Dyrektywie Siedliskowej.

Głównym założeniem funkcjonowania systemu NATURA 2000 jest „ochrona przez zachowanie form ubytowania ziemi sprzyjającym chronionym wartościom”.

Dyrektywa Ptasia – 79/409/EEC („Dyrektywa o ochronie dziko żyjących ptaków”) ma zapewnić zachowanie wszystkich populacji ptaków, występujących w stanie dzikim w Europie. Dokument ten reguluje również zasady handlu i pozyskiwania ptaków łownych oraz przeciwdziała niedopuszczalnym metodom ich zabijania. Wg tej Dyrektywy kraje członkowskie Unii muszą wyznaczyć na lądzie i morzu ostoje ptaków określane jako Obszary Specjalnej Ochrony (OSO - Special Protection Areas, SPAs), zgodnie z kryteriami międzynarodowej organizacji ochrony ptaków Bird Life International.

Dyrektywa Siedliskowa – 92/43/EEC („Dyrektywa w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikiej fauny i flory”) określa zasady zachowania najcenniejszych i zagrożonych elementów różnorodności biologicznej na terytorium państw członkowskich UE. Na podstawie listy siedlisk przyrodniczych znajdującej się w Załączniku I Dyrektywy oraz listy gatunków roślin i zwierząt w Załączniku II wyznaczane są tzw. Specjalne Obszary Ochrony (SOO - Special Areas of Conservation, SACs), które wraz z obszarami wyznaczonymi wg Dyrektywy Ptasiej tworzą sieć Natura 2000. Obszar NATURA 2000 może obejmować obszar /lub jego część/ objęty różnymi formami ochrony przyrody, czyli np. park narodowy, rezerwat czy park krajobrazowy. Może jednak obejmować również obszar nie objęty żadną z tych form. Stąd projekt nowej ustawy o ochronie przyrody wprowadza nową formę ochrony przyrody – obszar NATURA 2000. Rozwiązanie to wynika z faktu, iż na obszarze NATURA 2000 ochronie będą podlegały siedliska przyrodnicze, siedliska gatunków zwierząt, w tym ptaków, a także gatunków roślin (wymienione w załącznikach do wspomnianych dyrektyw) a nie wszystkie składniki przyrody, jak to ma miejsce na przykład w rezerwacie.

Na terenie gminy znajdują się części następujących obszarów Natura 2000:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO, OSOP) wyznaczone dla ochrony zagrożonych gatunków ptaków i ich siedlisk:
- **Obszar Natura 2000 "Dolina Pasłeki" PLB280002** - (kod obszaru PLB280001), obejmująca obszar 19 405,9 ha, która na terenie gminy Jonkowo zajmuje obszar 1 734,0 ha. Ostoja ptasia o randze europejskiej E 78. Występuje co najmniej 23 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3, C6) następujących gatunków ptaków: nurogęś, błotniak łąkowy, kania czarna, kania ruda (PCK), bielik (PCK), orlik krzykliwy (PCK), trzmielojad, samotnik, zimorodek, siniak; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7);
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO, SOOS) wyznaczone dla ochrony zagrożonych siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt (poza ptakami):
- **Obszar Natura 2000 "Rzeka Pasłęka" PLH280006** - Obejmuje obszar 6 233,4 ha. Na terenie gminy Jonkowo zajmuje obszar 242,9 ha. Jest to ważna ostoja bobra *Castor fiber* w północno-wschodniej Polsce. Wody Pasłęki i jej dopływów są siedliskiem ryb reofilnych i potencjalnie największym tarliskiem ryb wędrownych. Bytuje tu 8 gatunków ryb z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, m.in. silne populacje bolenia *Aspius aspius* i głowacza białopłetwego *Cottus gobio*. Łącznie, w ostoi stwierdzono 12 gatunków kręgowców z Załącznika II Dyrektywy. Z doliną rzeki związanych jest ponadto 9 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Ponadto, położenie, układ przestrzenny i proponowany zasięg planowanej ostoi daje jej realną szansę pełnienia roli kluczowego korytarza ekologicznego zapewniającego ciągłość bytowania gatunków od centrum regionu w kierunku wybrzeża Bałtyku. Obszar jest częścią Ostoi Ptaków o randze europejskiej E78.

Na terenie gminy Jonkowo położone są obszary, który znajdują się na tzw. Liście „Shadow List”. Są to Potencjalne obszary siedliskowe Natura 2000 obejmujące tereny, które wykazują wartości przyrodnicze specjalnych obszarów ochrony siedlisk i zostały umieszczone na tzw. Shadow List 2006 przez organizację pozarządową.

Jonkowo – Warkały. (Potencjalny Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk)

Obszar ten to położone na lokalnym wododziale ok. 300-hektarowe torfowisko o mieszanym charakterze i genezie, z dominacją przejściowotorfowiskowych mszarów i mechowisk zasilanych wodami spływającymi z sąsiedniej morenowej wysoczyzny. Część obiektu zajmuje jednak niezależne od zasilania gruntowego torfowisko wysokie porośnięte borem bagiennym. W starych potorfiach jest otwarte lustro wody. Jest to jedno z cenniejszych florystycznie torfowisk, ważne dla zachowania różnorodności biologicznej związanej z tym typem siedliska.

Warmińskie buczyny (Potencjalny Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk)

Obejmuje obszar 1.525.9ha. Na terenie gminy Jonkowo zajmuje obszar 430ha. Obszar ostoi został wyznaczony w postaci 3 odrębnych enklaw położonych w środkowej części Pojezierza Olsztyńskiego. Większość terenu pokrywają mezofile lasy liściaste. Istotny jest tu również udział wód powierzchniowych, mokradel oraz bagiennych lasów olszowych. Urozmaicona rzeźba terenu, różnorodność roślinności i obecność naturalnych zbiorników wodnych nadają temu obszarowi specyficzne i wysokie walory krajobrazowe. Głównym walorem przyrodniczym tego terenu są dobrze zachowane starodrzewia lasów bukowych stanowiące najdalej na wschód wysunięte, zwarte enklawy tego gatunku w całym zasięgu występowania w Europie. Duża część tych drzewostanów ma charakter naturalny lub została odnowiona na pierwotnym siedlisku i wchodzi w skład Śyżnej buczyny pomorskiej (*Galio odorati-Fagetum*). Mniejsze powierzchnie, występujące zwykle w kontakcie przestrzennym z poprzednim zbiorowiskiem, zajmuje na tym terenie kwaśna buczyna pomorska (*Luzulo pilosae-Fagetum*).

Gleby chronione

Obszarami podlegającymi prawnej ochronie z mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych są gleby III klasy bonitacyjnej. Na terenie gminy zajmują one około 1/5 powierzchni wśród gruntów rolnych. Gleby organiczne również podlegające ochronie występują w kompleksach: w środkowej części gminy, tzw. „Łąki warkalskie”, oraz na północno zachodnim krańcu gminy w dolinie rzeki Pasłęki.

Obszary o wyróżnionych walorach naturalnych

Poza terenami objętymi pełną ochroną występują obszary, których walory wymagają uwzględnienia w sposobie ubytowania i zagospodarowania.

Kanał Trojański - Obszar około 450ha, znajdujący się pomiędzy miejscowościami Jonkowo - Wrzesina. Obszar ten pocięty jest siecią rowów odwadniających, w dużej części pokryty trzciną i zaroślami wierzbowymi. Ważny jest dla ornitofauny lęgowej. Kanał Trojański stanowi odnogę Giławki i dochodzi aż do torfowiska Jonkowo – Warkały.

Północno - zachodnia część gminy posiada zróżnicowaną rzeźbę terenu. Lokalne różnice wysokości dochodzą do 25 metrów a spadki terenu przekraczają 25%. Są to warunki mające znaczny wpływ na wykorzystanie terenu.

Mimo kompleksów dobrych gleb, ze względu na ukształtowanie, miejscami ich uprawa jest znacznie utrudniona. Ze względu na swe walory widokowe są atrakcyjne pod względem turystycznym.

Na obszarze wzdłuż drogi Olsztyn – Morąg występują wody podziemne bez wystarczającej izolacji od powierzchni ziemi. Sposób gospodarowania na tych obszarach musi zabezpieczać wody podziemne przed zanieczyszczeniami.

Dla zachowania różnorodności biologicznej, krajobrazowej i równowagi gatunkowej koniecznym jest: uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zasad ochrony krajobrazu i różnorodności biologicznej na tych obszarach, wyznaczenie korytarzy ekologicznych i właściwe ich zagospodarowanie, opracowywanie programu tworzenia obszarów zieleni i zadrzewień, powiększanie i odtwarzanie śródpolnych zadrzewień, zakrzewień, i drobnych zbiorników wodnych, minimalizowanie skutków antropopresji poprzez uwzględnienie ochrony walorów szaty roślinnej i świata zwierząt w planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach lokalizacyjnych.

Sugeruje się utworzyć korytarz ekologiczny na obszarach znajdujących się równocześnie w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Środkowej Łyny na terenie gminy Jonkowo. Utworzenie korytarza ekologicznego da możliwość powiązania obszarów chronionych na terenie gmin Jonkowo i Dywity (miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego korytarza ekologicznego rzeki Łyny został tu uchwalony w roku 2006). Istnienie ciągłości korytarza ekologicznego pozwoli na swobodne przemieszczanie się organizmów roślinnych i zwierzęcych, wędrujących populacji, ułatwi tworzenie sieci pasów roślinności.

Brzegi rzek, jezior i innych zbiorników wodnych znajdujących się w granicach gminy należy chronić przed nadmiernym zagospodarowaniem poprzez umiejscawianie zabudowy poza strefami ochronnymi ekosystemów wodnych. Zabudowa nie może zakłócać funkcjonowania środowiska przyrodniczego na tych obszarach. Sugeruje się stosowanie pasów zieleni fitomelioracyjnej, rekreacyjnej i zieleni o innych funkcjach. Ma to na celu ochronę flory i fauny, zachowanie dostępu do wody dziko występującym zwierzętom.

1.2. Obszary zagrożenia powodziowego

Obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią w granicach gminy Jonkowo występują w zlewni rzeki Łyny i Pasłęki. Zgodnie z opracowaniem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie Inspektoratu w Giżycku „Obszary zagrożenia powodziowego” będącego wyciągiem ze „Studium dla obszarów nie obwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi”, na terenie gminy Jonkowo obszary takie występują w ciągu Łyny. Ponadto zgodnie z w/w opracowaniem nad rzeką Łyną znajdują się obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych (obszary zagrożenia osuwiskowego).

Zgodnie z opracowaniem Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddział Morski w Gdyni „Wyznaczenie granic obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w celu uzasadnionego odtworzenia terenów zalewowych” na zlecenie Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku, obszary takie występują na terenie gminy Jonkowo w ciągu Pasłęki. Zgodnie z w/w opracowaniem na terenie gminy Jonkowo w granicach przebiegu rzeki Pasłęki występują obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią oraz obszary o prawdopodobieństwie występowania (przewyższenia).

- W planach miejscowych i w warunkach zabudowy należy uwzględniać ww. informacje.
- Wykonywanie urządzeń zabezpieczających przed powodzią wymaga pozwolenia wodnoprawnego.
- Na obszarze położonym między wałem przeciwpowodziowym a korytem wody płynącej zabrania się wznoszenia obiektów budowlanych, składania materiałów, zmieniania ukształtowania powierzchni gruntu, sadzenia drzew i krzewów oraz wykonywania urządzeń lub robót, które mogą utrudniać ochronę tych obszarów przed powodzią; nie dotyczy to robót związanych z regulacją i utrzymaniem wód śródlądowych.

1.3. Zalesienia

Ze względów przyrodniczych do zalesienia powinny być przeznaczone w pierwszej kolejności grunty rolne o małej przydatności rolniczej (oprócz nieużytków bagiennych i użytków łąkarskich), oraz położone na terenach silnie skonfigurowanych, o znacznych spadkach. Dopuszcza się także zalesianie gruntów rolnych innych niż wymienione, jeżeli zostanie zaniechane ich użytkowanie rolne.

1.4. Złóża surowców mineralnych

Gmina Jonkowo obfituje w kopaliny wykorzystywane dla drogownictwa i w budownictwie. Kruszywo naturalne udokumentowano w 9 miejscach w części północnej i w brzeżnej strefie sandru (Warkały). Miejsca udokumentowanych złóż oznaczono na planszy. Dla większości udokumentowanych złóż wydano koncesje. Ponadto na terenie gminy prowadzona jest eksploatacja kruszywa w ograniczonym zakresie na potrzeby lokalne bez rozpoznania zasobów w 3 miejscowościach (Szalstry, Giedajty i Mątki).

Perspektywy udokumentowania kolejnych złóż kruszywa, zwłaszcza drobnego, są duże. Ograniczone są natomiast możliwości udokumentowania złóż kopalin organicznych, tj. torfu i kredy jeziornej. Przeprowadzone badania w rejonie Szelałgowa były negatywne. Złóż torfu można spodziewać się w dolinie Łyny i Pasłęki oraz w lokalnych zagłębieniach na wysoczyźnie. Miejsca potencjalnych złóż torfu położone są w większości na obszarach chronionego krajobrazu i przeciwwskazana była by ich eksploatacja. Ponadto torfy spełniają ważną rolę hydryczną w środowisku i jako komponent ekologiczny winny tę funkcję dalej spełniać.

Wyroby po eksploatacji kruszywa pozostawione są jako nieużytki. Największym z nich jest wyrobisko w Gutkowie. Tereny te winny być zrehabilitowane w kierunku leśnym.

Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Jonkowo wprowadzone do studium zarządzeniem zastępczym Wojewody Warmińsko – Mazurskiego							
Nazwa Złoża	ID złoża (numer systemowy)	Miejscowość, Obręb	Rodzaj surowca	Organ zatwierdzający dokumentację	Znak i data decyzji zatwierdzającej dokumentację złoża	Zasób bilansowy złoża (tyś. m3)	Powierzchnia złoża (ha)
MĄTKI KOLONIA	15806	Mątki, dz. nr 242/1	Kruszywa naturalne	Starosta Olsztyński	GŚ/II/VII/751/98/7253/W z dnia 02.12.2008 r.	A+B 0,00	1.082
						C1 122,78	
						C2 0,00	
						D 0,00	
WĘGAJTY 1	14842	Węgajty dz. 83/10, 83/11	Kruszywa naturalne	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	OŚ.GW.7514-92/10 z dnia 20.12.2010 r.	A+B 0,00	7.499
						C1 985,14	
						C2 0,00	
						D 0,00	
WĘGAJTY	8814	Węgajty dz. 75	Kruszywa naturalne	Wojewoda Warmińsko - Mazurski	OŚR/0.ii.7514/14-9/99 z dnia 29.04.1999 r.	A+B 0,00	8.000
						C1 1631,76	
						C2 0,00	
						D 0,00	
SZAŁSTRY I	13649	Szałstry dz. 43/3	Kruszywa naturalne	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	OŚ.GW.7514-33/09 z dnia 02.06.2009 r.	A+B 0,00	7.330
						C1 566,48	
						C2 0,00	
						D 0,00	
WARKAŁY	3600	Warkały	Kruszywa naturalne	Wojewoda Olsztyński	OS.II.7514/14-13/97 z dnia 10.06.1997 r.	A+B 0,00	3.710
						C1 193,16	
						C2 0,00	
						D 0,00	
MĄTKI IV	10172	Mątki, dz. 208, 210, 211, 187/6	Kruszywa naturalne	Wojewoda Warmińsko - Mazurski	ŚR.II.7414/7/05 z dnia 07.06.2005 r.	A+B 0,00	10.880
						C1 1631,94	
						C2 0,00	
						D 0,00	
MĄTKI III	7342	Mątki, cz. dz. 245/1, 245/2, 246	Kruszywa naturalne	Wojewoda Olsztyński	OS.II.7514/12-11/97 z dnia 04.06.1997 r.	A+B 0,00	5.000
						C1 595,94	
						C2 0,00	
						D 0,00	
GODKI	5600	Godki, cz. dz. 61, 62	Kruszywa naturalne	Wojewoda Olsztyński	OS.IV.7514/14-S/92 z dnia 17.07.1992 r.	A+B 0,00	0.409
						C1 31,60	
						C2 0,00	
						D 0,00	
JONKOWO	7746	Jonkowo	Kruszywa naturalne	Wojewoda Olsztyński	ROŚ/O.II.7514/8-7/98 z dnia 04.06.1998 r.	A+B 0,00	0.440
						C1 81,20	
						C2 0,00	
						D 0,00	
MĄTKI II	5599	Mątki, cz. dz. 3/10, 7/4, 289	Kruszywa naturalne	Wojewoda Olsztyński	OS.IV-7514/18-12/92 z dnia 05.10.1992 r.	BRAK ZASOBÓW BILANSOWYCH	0.480
GUTKOWO	3578	Gutkowo	Kruszywa naturalne	Wojewoda Olsztyński	4/S/78 z dnia 21.09.1978 r.	A+B 0,00	2.470
						C1 202,90	
						C2 0,00	
						D 0,00	
MĄTKI	3593	Mątki	Kruszywa naturalne	Wojewoda Olsztyński	OS.II-8513-7-18/85 z dnia 01.02.1985 r.	A+B 0,00	4.670
						C1 302,28	
						C2 0,00	
						D 0,00	
GIEDAJTY	16342	Giedajty, część dz. 123	Kruszywa naturalne	Starosta Olsztyński	GŚ/VII/751/3/2000 z dnia 30.10.2000 r.	A+B 0,00	0.550
						C1 0,00	
						C2 32,10	
						D 0,00	
MĄTKI V	17080	Mątki, dz. nr 199,212	Kruszywa naturalne	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	GW.7427.20.2014 z dnia 08.04.2014 r.	A+B 0,00	4.200
						C1 0,00	
						C2 1054,98	
						D 0,00	
MĄTKI VI	17482	Mątki, część dz. nr 255/2	Kruszywa naturalne	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	GW.7427.4.2015 z dnia 19.01.2015 r.	A+B 0,00	4.032
						C1 702,22	
						C2 0,00	
						D 0,00	
SZAŁSTRY	3599	Szałstry, Nowe Kawkowo	Kruszywa naturalne	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	GW.7427.69.2013 z dnia 03.12.2013 r.	A+B 0,00	9.883
						C1 1524,10	
						C2 0,00	
						D 0,00	
WĘGAJTY II	16921	Węgajty dz. nr 76	Kruszywa naturalne	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	GW.7427.69.2013 z dnia 03.12.2013 r.	A+B 0,00	2.550
						C1 524,34	
						C2 0,00	
						D 0,00	
WOŁOWNO	17765	Wołowno, dz. nr 174/11	Kruszywa naturalne	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	GW.7427.33.2015 z dnia 25.08.2015 r.	A+B 0,00	19.850
						C1 3320,04	
						C2 0,00	
						D 0,00	

2. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

2.1. Kierunki ochrony środowiska kulturowego

Gmina Jonkowo położona jest na terenie obszaru kulturowego - Warmii. Występuje tutaj znaczna ilość obiektów zabytkowych położonych w miejscowościach, zabytkowe układy ruralistyczne, oraz inne cenne świadectwa dawnych kultur. Wszystkie obiekty zabytkowe powinny być zachowane i przystosowane do nowych czasów.

Kierunkiem wszelkich działań w zakresie obiektów zabytkowych na terenie gminy Jonkowo powinna być ich ochrona. Działania realizujące ochronę to:

- zamieszczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz decyzjach o warunkach zabudowy odpowiednich zaleceń dotyczących zasad ochrony zabytków,
- niezbędna ścisła współpraca władz, właścicieli oraz użytkowników obiektów zabytkowych z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- zahamowanie oraz niedopuszczenie do procesów zniszczeń obiektów zabytkowych polegających na rozbiórce budynków, robotach ziemnych, wysypywaniu śmieci i tworzeniu składowisk na zabytkowych terenach zielonych, wycince starodrzewia,
- popularyzacja rodzimych tradycji, zabytków i kultury,
- adaptacja obiektów zabytkowych z zachowaniem walorów i wartości historycznych z równoczesnym realizowaniem celów edukacyjnych, poznawczych, turystycznych i naukowych,
- korzystanie z funduszy i programów unijnych.

W procesie kreowania nowych wartości kulturowych, koniecznym działaniem jest stworzenie obrazu współczesnej wsi na Warmii i Mazurach. Postuluje się nawiązywanie do tradycji w nowej architekturze budynków, to jest:

- wysokość budynków do 2 kondygnacji, w tym użytkowe poddasze,
- dachy dwuspadowe lub wielospadowe z zaznaczeniem kalenicy głównej, o nachyleniu połaci 30-50⁰, pokryte dachówką ceramiczną lub materiałem dachówkopodobnym w odcieniu czerwieni,
- tradycyjne ozdoby budynków, podcienia szczytowe, narożne, wypustowe, zdobienie okien, drzwi, okiennic oraz ganki,
- kalenice budynków mieszkalnych równoległe do ulic,
- należy zachować zabytkowe układy ruralistyczne,
- nowa zabudowa powinna nawiązywać do historycznych układów nie niszcząc zabytkowych założeń wiejskich,

Gmina Jonkowo posiada „Studium historyczno – konserwatorskie” sporządzone jako dodatkowy dokument dla potrzeb studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jonowo, którego ustalenia należy stosować sporządzając plany miejscowe oraz decyzje o warunkach zabudowy na terenie gminy. W ww. studium wyznaczone zostały strefy ochrony konserwatorskiej „B” oraz strefy ochrony ekspozycji „E” dla wsi, których historyczne układy ruralistyczne zostały wskazanych do zachowania i ochrony.

2.2. Wytyczne konserwatorskie

Wytyczne konserwatorskie dla wsi postulowanych do objęcia ochroną historycznego układu wsi

Należy zachować historyczne układy ruralistyczne we wsiach: Jonkowo, Mątki, Węgajty, Wrzesina, Giedajty, Warkały, Wołowno, Szalstry, Stękiń, Łomy, Nowe Kawkowo, Stare Kawkowo oraz Pupki ze względu na znaczną liczbę cennych obiektów budownictwa wiejskiego wpisanych do ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Olsztynie, zabytkowych układów zabudowy wsi oraz charakterystycznego otoczenia krajobrazowego.

We wskazanych wsiach należy wyznaczyć strefy ochrony historycznego układu wsi w obrębie, których powinien obowiązywać priorytet wymagań konserwatorskich nad prowadzoną działalnością inwestycyjną. Strefa ta obejmuje obszar podlegający rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów rozplanowania istniejącej substancji o wartościach kulturowych oraz charakteru i skali nowej zabudowy. Wymóg uzgodnień wszelkich projektów realizacyjnych z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Olsztynie.

Na terenie objętym strefą obowiązują następujące zasady zagospodarowania:

1. Ochrona historycznej kompozycji wsi.
2. Ochrona historycznego układu ulic/traktów i placów
3. Ochrona historycznych podziałów parcelacyjnych.
4. Zachowanie osi kompozycyjnych i powiązań widokowych.
5. Ochrona zabytkowych cmentarzy.
6. Ochrona historycznej skali oraz sposobu zabudowy działek.
7. Wszelkie inwestycje budowlane oraz działania mogące wpłynąć na wygląd zespołu zabudowy miejscowości, wygląd obiektów historycznych, mogące naruszyć ich ekspozycje (w tym montaż wszelkiego rodzaju urządzeń technicznych, tablic, reklam) wymagają uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
8. Dostosowanie współczesnych funkcji do wartości zabytkowych zespołów i obiektów oraz eliminacja funkcji uciążliwych.

9. Nawiązanie w nowej zabudowie do zasad historycznej kompozycji, zastosowanie tradycyjnych materiałów. Obowiązuje również zasada ochrony ekspozycji historycznej zabudowy i poszczególnych budynków historycznych. Formy współczesne powinny harmonizować z istniejącym układem przestrzennym i nawiązywać do lokalnej tradycji architektonicznej w zakresie: gabarytów (do 2 kondygnacji w tym poddasze użytkowe), bryły, skali, użytych materiałów, podziałów architektonicznych elewacji, kształtu dachu (dwuspadowe o spadkach od 35 do 45 stopni, kryte dachówką ceramiczną lub materiałem dachówkopodobnym w odcieniu czerwieni). Projektowaną zabudowę uzupełniającą należy lokalizować na terenie dawnych siedlisk.

Wytyczne konserwatorskie dla indywidualnych budynków objętych ochroną konserwatorską

1. Zachowanie istniejącego detalu architektonicznego.
2. Utrzymanie kolorystyki elewacji typowej dla regionu.
3. Zachowanie tradycyjnych materiałów.
4. Zachowanie formy, kształtu, kąta nachylenia oraz pokrycia połaci dachów.
5. Zachowanie pierwotnej ilości i kształtu ościeży otworów drzwiowych zewnętrznych i otworów okiennych.
6. Zachowanie pierwotnej stolarki okiennej i drzwiowej lub jej odtworzenie.
7. Zakazuje się wyburzania, nadbudowy, przebudowy, rozbudowy obiektów historycznych (zmian formy dachów i rodzaju pokrycia dachowego, zmian w obrębie elewacji nie wynikających z ustaleń zdobytych na podstawie odrębnych wytycznych konserwatorskich).
8. W odniesieniu do obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz ich otoczenia (np. w postaci zieleni) mają zastosowanie przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Wszelkie inwestycje budowlane oraz działania mogące wpłynąć na ich wygląd (w tym montaż wszelkich urządzeń technicznych, tablic i reklam) wymagają uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wytyczne konserwatorskie ochrony archeologicznej

1. Strefa bezwzględnej ochrony reliktów archeologicznych obejmuje obszary, na których występują stanowiska archeologiczne wpisane do Rejestru zabytków archeologicznych. Obowiązuje tu całkowity zakaz jakiegokolwiek ingerencji w strukturę ich nawarstwień zaś opieka powinna sprowadzać się do prac pielęgnacyjnych po uzyskaniu pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Także stanowiska o własnej formie krajobrazowej (np. grodziska, kurhany, wały, groble) widoczne w terenie wymagają bezwzględnego zachowania.
2. Stanowiska, których zainwestowanie wymaga prowadzenia ratowniczych badań archeologicznych poprzedzających inwestycję są to obiekty płaskie duże (osady, cmentarzyska, obozowiska) zewidencjonowane na obszarach AZP.
3. Stanowiska, których zainwestowanie wymaga realizacji inwestycji pod nadzorem archeologicznym to obiekty płaskie małe tzw. ślady osadnictwa, zewidencjonowane na obszarach AZP.
4. W bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk archeologicznych w przypadku inwestowania należy prowadzić obserwację archeologiczną.
5. Strefa ochrony archeologicznej obejmuje także obszar nie rozpoznany pod względem archeologicznym, są to dwa obszary AZP. Działalność inwestycyjna powinna być poprzedzona badaniami archeologicznymi.
6. Na wszelkiego rodzaju badania archeologiczne należy uzyskać pozwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wytyczne konserwatorskie ochrony terenów zieleni oraz krajobrazu kulturowego

1. Obowiązuje pełna ochrona zabytkowej zieleni w postaci alei przydrożnych zieleni zorganizowanej na cmentarzach i terenach przykościelnych.
2. Zakazuje się wycinki drzew alei przydrożnych zieleni zorganizowanej na cmentarzach i terenach przykościelnych bez uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Olsztynie.
3. Zakazuje się realizacji inwestycji budowlanych i działań mogących wpłynąć na zmianę wyglądu zastanego krajobrazu kulturowego.
4. Wszelkie zmiany powinny uwzględniać analizę skutków dla krajobrazu i panoramy miejscowości.

2.3. Wykaz obiektów zabytkowych podlegających ochronie

Zabytki nieruchome wpisane Rejestru zabytków nieruchomych

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Nr wpisu	Data wpisu
1.	Giedajty (1)	Kapliczka z dzwonnica	A-2938/O	19 marca 1991
2.	Jonkowo (3)	Cmentarz przy kościele parafialnym	A-3789/O	26 marca 1987
3.		Kościół św. Jana chrzciciela	A-995/O	22 marca 1968
4.		Chałupa nr 87	A-1210/O	8 czerwca 1968
5.	Nowe Kawkowo (2)	Cmentarz rzymsko-katolicki	A-3737/O	9 stycznia 1987
6.		Kościół św. Jana Ewangelisty	A-1000/O	22 marca 1968
7.	Stęki (3)	Dzwonnica	A-2961/O	19 marca 1991
8.		Kapliczka z dzwonnica	A-2962/O	19 marca 1991
9.		Kapliczka przydrożna	A-2960/O	19 marca 1991
10.	Warkały	Kapliczka przydrożna, przy nr 41	A-4203/O	19 marca 1991

11.	(4)	Kapliczka przydrożna, przy nr 35	A-4270/O	14 czerwca 1993
12.		Kapliczka przydrożna, przy nr 3	A-2970/O	14 czerwca 1993
13.		Kapliczka z dzwonnniczką	A-4202/O	19 marca 1991
14.	Wrzesina	Budynek plebani	A-2237	9 marca 2006
15.	(5)	Kapliczka przydrożna, przy drodze do Stękin	A-4200/O	19 marca 1991
16.		Kościół św. Marii Magdaleny wraz z cmentarzem przykościelnym	A-976/O	27 lipca 1968
17.		Kapliczka przydrożna	A-4201/O	19 marca 1991
18.		Cmentarz rzymsko-katolicki	A-3736/O	9 stycznia 1987

Stanowiska archeologiczne wpisane do Rejestru zabytków archeologicznych

L. p.	Miejscowość	Obiekt	Nr Rejestru	Data wpisu
1	Jonkowo	Grodzisko - Stary Szaniec, Ruski Szaniec (dz. 5, 4/1)	C-053	29 listopad 1963

Obiekty nieruchomości znajdujące się w ewidencji zabytków postulowane do objęcia ochroną

L.p.	Miejscowość (l. obiektów)	Numer	Obiekt	Czas powstania
1	Giedajty		dzwonniczka przydrożna	4 ćw. XIX w.
2	(2)		kapliczka przydrożna	1877 r.
3	Garzewko		kaplica	k. XIX w.
4	(28)	1	kapliczka	pocz. XX w.
5		24	szkoła	Pocz. XX w.
6			budynek gospodarczy	k. XIX w.
7		1	dom	1910 r.
8		1	budynek gospodarczy	pocz. XX w.
9		1	budynek gospodarczy	pocz. XX w.
10		1	budynek gospodarczy	pocz. XX w.
11		2	dom	Lata 20-te XX w.
12		3	dom	pocz. XX w.
13		3	budynek gospodarczy	1902 r.
14		4	dom	Lata 30-te XX w.
15		5	dom	k. XIX w.
16		5	budynek gospodarczy	1902 r.
17		6	dom	k. XIX w.
18		14	budynek gospodarczy	1895
19		15	dom	Lata 20-te XX w.
20		16	dom	Pocz. XX w.
21		18	dom	k. XIX w.
22		21	dom	1925 r.
23		21	budynek gospodarczy	Pocz. XX w.
24		21	budynek gospodarczy	Pocz. XX w.
25		22	dom	k. XIX w.
26		22	budynek gospodarczy	1905 r.
27		23	dom	4 ćw. XIX w.
28		24	dom	4 ćw. XIX w.
29		24	budynek gospodarczy	4 ćw. XIX w.
30		25	dom	4 ćw. XIX w.
31	Jonkowo (1)		plebania	XIX w.
32	Kajny		Dom dróżnika kolejowego	Pocz. XX w.
33	(6)	1	dom	1899 r.
34		5	dom	Pocz. XX w.
35		6	dom	k. XIX w.
36		14	dom	1856 r.
37		17	szkoła	Pocz. XX w.
38	Mątki	12	dom	k. XIX w.
39	(40)	13	dom	Lata 30-te XX w.
40		14	dom	Pocz. XX w.
41		15	dom	Pocz. XX w.
42		16	dom	k. XIX w.
43		17	dom	k. XIX w.
44		18	dom	Lata 30-te XX w.
45		19	dom	1927 r.
46		20	dom	Lata 20-te XX w.
47		21	dom	XIX/XX w.
48		22	dom	XIX/XX w.
49		23	dom	1936 r.
50		24	dom	4 ćw. XIX w.
51		25	dom	4 ćw. XIX w.

52		27	dom	Pocz. XX w.	
53		28	dom	k. XIX w.	
54		30	dom	4 ćw. XIX w.	
55		31	dom	Lata 20-te XX w.	
56		32	dom	1939 r.	
57		33	dom	Pocz. XX w.	
58		34	dom	1934 r.	
59		36	dom	4 ćw. XIX w.	
60		38	dom	k. XIX w.	
61		39	dom	Pocz. XX w.	
62		40	dom	Pocz. XX w.	
63		41	dom	k. XIX w.	
64		42	dom	Lata 20-te XX w.	
65		43	dom	XIX/XX w.	
66		45	dom	k. XIX w.	
67		46	dom	k. XIX w.	
68		50	dom	Lata 20-te XX w.	
69		52	dom	1931 r.	
70		52	dom	Lata 20-te XX w.	
71		54	dom	Lata 20-te XX w.	
72		55	dom	1935 r.	
73		56	dom	XIX/XX w.	
74		57	dom	k. XIX w.	
75		78	dom	k. XIX w.	
76			kuźnia	K XIX w.	
77			remiza	Lata 20-te XX w.	
78	Nowe Kawkowo (4)		Wiatrak holenderski drewniany	XIX w.	
79			Wiatrak holenderski drewniany	XIX w.	
80		28	chałupa	Przeniesiony do Muzeum Budownictwa w Olsztynku	
81		28	dom	k. XVIII w.	
82	Stare Kawkowo (3)		Kapliczka przydrożna	Pocz. XX w.	
83			10	chałupa	k. XIX w.
84			20	chałupa	Połowa XIX w.
85		33	dom	XIX w.	
86	Stękińy (7)		Kapliczka domkowa	Połowa XVIII w.	
87				Kapliczka z dzwonnniczką	1 ćś. XIX w.
88				Krzyż przydrożny	K XIX w.
89				Krzyż przydrożny	Połowa XIX w.
90				krzyż	Połowa XIX w.
91			7	chałupa	XIX/XX w.
92			12	dom	2 połowa XIX w.
93	Szałstry (5)		Krzyż przydrożny	XIX w.	
94				szkoła	1 ćw. XX w.
95			2	chałupa	Połowa XIX w.
96			8/9	Dworek Wójtówka ob. dom	XIX w.
97			13	chałupa	Pocz. XX w.
98	Warkały (44)		Kapliczka przydrożna	Pocz. XIX w.	
99				Kapliczka z dzwonnniczką	XIX/XIX w.
100				kapliczka	XIX/XX w.
101				kapliczka	Pocz. XX w.
102				Kapliczka przydrożna (dzwon)	1 połowa XIX w.
103				kapliczka	3 ćw. XIX w.
104				Kapliczka przydrożna murowana	1935 r.
105				Stodoła przy szkole	Pocz. XIX w.
106			36	Krzyż przy domu drewniany	XIX/XX w.
107			1	dom	Lata 30-te XX w.
108			1	Budynek gospodarczy	k. XIX w.
109			4	dom	Lata 30-te XX w.
110			4	Budynek gospodarczy	k. XIX w.
111			6	dom	Pocz. XX w.
112			6	Budynek gospodarczy	Lata 20-te XX w.
113			7	Budynek gospodarczy	Lata 20-te XX w.
114			7	Budynek gospodarczy	Lata 20-te XX w.
115			9	dom	k. XIX w.
116			10	dom	4 ćw. XIX w.
117			11	dom	4 ćw. XIX w.
118		12	dom	Lata 20-te XX w.	
119		14	Budynek gospodarczy	Pocz. XX w.	
120		17	dom	Lata 20-te XX w.	
121		18	szkoła	Pocz. XX w.	
122		33	dom	k. XIX w.	
123		33	Budynek gospodarczy	k. XIX w.	

124		34	dom	XIX/XX w.
125		34	Budynek gospodarczy	k. XIX w.
126		34	stodoła	k. XIX w.
127		35	dom	4 ćw. XIX w.
128		36	dom	Lata 20-te XX w.
129		36	dom	4 ćw. XIX w.
130		39	dom	Lata 20-te XX w.
131		39	Budynek gospodarczy	Pocz. XX w.
132		39	Budynek gospodarczy	Pocz. XX w.
133		39	Budynek gospodarczy	Pocz. XX w.
134		40	dom	4 ćw. XIX w.
135		40	Budynek gospodarczy	Pocz. XX w.
136		41	dom	k. XIX w.
137		41	Stodoła/obora	k. XIX w.
138		43	dom	4 ćw. XIX w.
139		44	dom	4 ćw. XIX w.
140		48	dom	4 ćw. XIX w.
141		49	dom	k. XIX w.
142	Węgajty		kapliczka	XIX w.
143	(3)		Kapliczka przydrożna	1. połowa XIX w.
144			kapliczka	XIX w.
145	Wołowno (1)		szkoła	1 ćw. XX w.
146	Wrzesina		Kościół parafialny p. w. św. Marii Magdaleny	XV ,XVIII ,XIX, XX w
147	(15)		Kapliczka podcieniowa	1 połowa XX w.
148			Kapliczka przydrożna	4 ćw. XIX w.
149			Kapliczka na cmentarzu	XIX w.
150			Kapliczka	k. XIX w.
151			Kapliczka	k. XIX/XX
152			Ogrodzenie cmentarza przykościelnego	XVIII w.
153			Kapliczka przydrożna (Wrzesina-Stękiń)	k. XIX w.
154		2	dom	2 połowa XIX w.
155		7	dom	2 połowa XIX w.
156		28	Dom parafialny	XIX w.
157		36	dom	2 połowa XIX w.
158		36	dom	2 połowa XIX w.
159		40	dom	4 ćw. XIX w.

Wykaz stanowisk archeologicznych

Lp.	Numer AZP	Nr stanowiska na AZP	Obiekt	Chronologia
1	22-58	6	zniszczony kurhan	wczesna epoka żelaza
2		8	skarb	XVII w
3		10	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
4		11	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
5		12	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
6		13	punkt osadnictwa	późne średniowiecze
7		14	1.punkt osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1. okres starożytny 2. późne średniowiecze
8		15	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
9		16	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
10		17	śląd osadnictwa	okres starożytny
11		18	punkt osadnictwa	późne średniowiecze
12		19	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
13		20	punkt osadnictwa	wczesne średniowiecze
14		21	śląd osadnictwa	okres starożytny
15		57	śląd osadnictwa	okres starożytny
16		58	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
17		59	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
18		60	śląd osadnictwa	okres starożytny
19		61	1.śląd osadnictwa 2.punkt osadnictwa	1.wczesne średniowiecze 2.późne średniowiecze
20		62	1.śląd osadnictwa 2.osada	1. okres starożytny 2. późne średniowiecze
21		63	osada	wczesne średniowiecze V-VI w.
22		64	1.osada 2.osada	1.wczesne średniowiecze 2.późne średniowiecze
23		65	osada	wczesne średniowiecze
24		66	osada	późne średniowiecze
25		77	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
26		78	śląd osadnictwa	późne średniowiecze

27		79	punkt osadnictwa	późne średniowiecze	
28		80	punkt osadnictwa	późne średniowiecze	
29	22-59	1	1.osada 2.osada	1.średniowiecze 2.okres starożytny	
30		2	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
31		3	osada	okres nowożytny	
32		4	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny	
33		5	1.śląd osadnictwa 2.osada	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny	
34		6	1.śląd osadnictwa 2.osada	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny	
35		7	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.pradzieje 2.okres nowożytny	
36		8	1.śląd osadnictwa 2.osada	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny	
37		9	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
38		10	1.śląd osadnictwa 2.osada	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny	
39		11	1.śląd osadnictwa 2.osada	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny	
40		12	cmentarzysko	nieokreślony	
41		13	śląd osadnictwa	okres wędrówek ludów	
42		14	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
43		15	osada	okres nowożytny	
44		16	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
45		22-60	27	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
46			28	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres starożytny
47			29	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
48			44	śląd osadnictwa	okres nowożytny
49	49		śląd osadnictwa	okres nowożytny	
50	62		śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza	
51	64		śląd osadnictwa	późne średniowiecze	
52	65		śląd osadnictwa	późne średniowiecze	
53	66		śląd osadnictwa	późne średniowiecze	
54	67		osada	późne średniowiecze	
55	68		śląd osadnictwa	późne średniowiecze	
56	69		osada	późne średniowiecze	
57	72		1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres starożytny	
58	73		śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze	
59	74		śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze	
60	75		śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza	
61	76		śląd osadnictwa	późne średniowiecze	
62	77	śląd osadnictwa	późne średniowiecze		
63	23-58	1	osada	późne średniowiecze	
64		2	osada	późne średniowiecze	
65		3	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
66		4	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
67		5	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	
68		6	kurhan	brak materiału archeologicznego	
69		7	kurhan	nieokreślone	
70		8	kurhan	późne średniowiecze	
71		24	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
72		25	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
73		26	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	
74		27	osada	późne średniowiecze	
75		28	1.osada 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny	
76		29	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	
77		30	śląd osadnictwa	okres nowożytny	
78		31	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny	
79		32	osada	późne średniowiecze	
80	33	śląd osadnictwa	późne średniowiecze		
81	34	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.średniowiecze 2.okres starożytny		
82	35	śląd osadnictwa	okres nowożytny		
83	36	śląd osadnictwa	późne średniowiecze		
84	37	śląd osadnictwa	późne średniowiecze		

85		38	1.osada 2.śląd osadnictwa	1.wczesna epoka żelaza 2.późne średniowiecze
86		39	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
87		40	śląd osadnictwa	średniowiecze
88		43	śląd osadnictwa	okres nowożytny
89	23-59	1	1.śląd osadnictwa 2.osada	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
90		2	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
91		3	śląd osadnictwa	okres starożytny
92		4	1.śląd osadnictwa 2.osada 3.śląd osadnictwa	1.epoka brązu 2.późne średniowiecze 3.okres nowożytny
93		5	śląd osadnictwa	okres nowożytny
94		6	1.śląd osadnictwa 2.osada	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
95		7	1.osada 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
96		8	1.osada 2.osada	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
97		9	1.śląd osadnictwa 2.osada	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
98		10	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
99		11	1.śląd osadnictwa 2.osada	1.epoka kamienia 2.okres nowożytny
100		12	śląd osadnictwa	okres nowożytny
101		13	śląd osadnictwa	okres nowożytny
102		14	1.osada 2.śląd osadnictwa 3.osada	1.epoka kamienia 2.późne średniowiecze 3.okres nowożytny
103		15	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
104		16	śląd osadnictwa	okres nowożytny
105		17	1.osada 2.osada	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
106		18	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
107		19	śląd osadnictwa	okres starożytny
108		20	śląd osadnictwa	okres nowożytny
109		21	śląd osadnictwa	okres nowożytny
110		22	śląd osadnictwa	okres nowożytny
111		23	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
112		24	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
113		25	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
114		26	śląd osadnictwa	okres nowożytny
115		27	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
116		28	1.śląd osadnictwa 2.osada	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
117		29	1.osada 2.śląd osadnictwa 3.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny 3.okres starożytny
118		30	śląd osadnictwa	okres nowożytny
119	23-60	2	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
120		3	osada	średniowiecze
121		4	śląd osadnictwa	średniowiecze
122		5	1.śląd osadnictwa 2.osada	1.wczesne średniowiecze 2.średniowiecze
123		6	śląd osadnictwa	średniowiecze
124		7	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
125		8	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
126		9	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
127		10	śląd osadnictwa	średniowiecze
128		11	śląd osadnictwa	średniowiecze
129		12	śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza
130		14	cmentarzysko	nieokreślony

131		15	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
132		16	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
133		17	1.śląd osadnictwa 2.osada	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
134		19	cmentarzysko	nieokreślony
135		23	1.śląd osadnictwa 2.osada	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
136		25	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
137		26	1.śląd osadnictwa 2.śląd osadnictwa	1.późne średniowiecze 2.okres nowożytny
138		30	śląd osadnictwa	epoka kamienia
139		31	osada	epoka kamienia
140		32	śląd osadnictwa	epoka kamienia
141		33	śląd osadnictwa	epoka kamienia
142	24-59	21	śląd osadnictwa	okres nowożytny
143		22	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze

3. KIERUNKI ROZWOJU FUNKCJI GOSPODARCZYCH

3.1. Turystyka

Niewielki rozwój funkcji turystycznej w dotychczasowym rozwoju gminy wynikał głównie z niewielkiej oferty terenów atrakcyjnych do lokalizacji bazy turystycznej.

Najkorzystniejsze tereny pod rozwój turystyki skoncentrowane są w północno - zachodniej części gminy.

Jako podstawową zasadę przy rozwoju funkcji turystycznej w gminie postuluje się rozwijanie różnorodnych form turystyki. Wskazane jest rozwijanie turystyki krajoznawczej w oparciu o istniejące w miejscowości Jonkowo zabytkowe fortyfikacje z czasów Napoleona - zwane Stary Szaniec lub Ruski Szaniec (dz. 5, 4/1), które po odpowiednim wyeksponowaniu w oparciu o Izbę Pamięci mogą być atrakcją turystyczną.

W oparciu o cenne przyrodniczo tereny jak Dolina Pasłęki, Starorzecze Łyny, w miejscowościach położonych w sąsiedztwie tych terenów można zlokalizować bazę dla turystyki kwalifikowanej i dydaktyki (ścieżki dydaktyczne, miejsca obserwacji ornitofauny).

Wskazane jest rozwijanie funkcji rekreacyjnej w oparciu o istniejące jednostki osadnicze, w których funkcja turystyczna byłaby stymulatorem do ich rozwoju. Postuluje się na tym obszarze w pierwszej kolejności rozwiązanie problemu neutralizacji ścieków.

Postuluje się przyjęcie następujących standardów do dalszego rozwoju budownictwa rekreacji indywidualnej na obszarze gminy.

Budownictwo rekreacji indywidualnej, na działkach nie mniejszych niż 1500 m², powinno rozwijać się we wsiach, na zasadzie uzupełnień zabudowy lub rozwoju przestrzennego poszczególnych wsi. Na nowych terenach zespoły zabudowy nie powinny przekraczać 30 działek.

Nowe zainwestowanie turystyczne może być realizowane pod warunkiem spełnienia przez inwestorów warunków dotyczących uzbrojenia terenu w pełną infrastrukturę techniczną. Architektura obiektów winna skalą i stylem nawiązywać do cech budownictwa regionalnego tzn. wysokość budynków do 2 kondygnacji, dachy o nachyleniu około 35 - 45°, pokryte dachówką ceramiczną lub materiałem dachówkopodobnym w odcieniu czerwieni.

Miejscowości i obszary szczególnie preferowane do rozwoju turystyki na terenie gminy: Gamerki Wielkie, Gamerki Małe, Stare Kawkowo, Nowe Kawkowo, Szalstry oraz Pupki. Nowa zabudowa turystyczna może się rozwijać wyłącznie w nawiązaniu do istniejących jednostek osadniczych lub w ramach ich uzupełnień.

Wymogi architektoniczne dla nowej zabudowy turystycznej takie jak dla obszaru całej gminy tj. wysokość budynku do 2 kondygnacji w tym użytkowe poddasze, dachy dwu lub wielospadowe z kalenicą, kryte dachówką lub materiałem dachówko podobnym w odcieniu czerwieni.

3.2. Rolnictwo

Położenie gminy w tzw. „strefie życielskiej” wynikającym z sąsiedztwa miasta Olsztyna ukierunkowało większość gospodarstw na produkcję wielokierunkową ze specjalizacją wynikającą z istniejących w niewielkiej odległości rynków zbytu (zakłady mięsne, zakłady drobiarskie i inne mniejsze zakłady produkcyjne związane z przetwórstwem rolno - spożywczym). Gmina Jonkowo ma najwyższy w powiecie wskaźnik charakteryzujący produkcję drobiarską.

Najkorzystniejsze warunki przyrodniczo rolnicze do rozwoju rolnictwa występują w środkowej i północnej części gminy. Mimo wyższych las bonitacyjnych, rzeźba terenu na części tych obszarów utrudnia uprawę, czyniąc ją mało opłacalną. Na obszarze tym występują korzystne warunki do powstawania gospodarstw farmerskich o powierzchni 100 ha i więcej lub specjalistycznych na mniejszych arealach. Jest to obszar w rejonie miejscowości: Garzewko, Łomy, Godki, Mątki.

Na pozostałym obszarze gminy gospodarstwa rolne będą podstawą do rozwoju agroturystyki w zależności od lokalnych warunków.

Postuluje się na obszarach wrażliwych na antropopresję wprowadzanie rolnictwa ekologicznego (zintegrowanego), które na obszarze tej gminy ma wyjątkowo sprzyjające warunki rozwoju przez brak zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego. Produkty rolne wytwarzane w takich gospodarstwach są poszukiwane na rynkach krajowych i za granicą.

Postuluje się przyjąć następującą politykę przestrzenną w dziedzinie rolnictwa:

- wykorzystanie w maksymalnym stopniu programów pomocowych UE do tworzenia prawidłowej struktury gospodarstw rolnych, poprawy warunków życia ludności wiejskiej i likwidacji bezrobocia na wsi;
- tworzenie dużych gospodarstw rolnych głównie nastawionych na produkcję roślinną oraz chów bydła mlecznego i opasowego przede wszystkim w środkowej części gminy;
- utrzymanie gospodarstw specjalistycznych hodowlanych o mniejszym areale wykorzystując w gminie sprzyjające warunki do rozwoju;
- poprawa struktury skupu, przetwórstwa i sprzedaży artykułów rolniczych;
- rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego na bazie produktów lokalnych;
- zrównoważone respektowanie wymogów środowiska w rolnictwie;
- poprawa warunków życia ludności na wsi poprzez rozbudowę systemów infrastruktury technicznej oraz społecznej;
- rozwój produkcji alternatywnej na terenach wiejskich w sąsiedztwie lasów jak: uprawa i zbieranie ziół, zbiory runa leśnego oraz rozwój pszczelarstwa;
- rozwój przetwórstwa rolno - spożywczego w oparciu o lokalne produkty;
- wykorzystanie naturalnych warunków sprzyjających tworzeniu stawów rybnych na gruntach mało przydatnych rolniczo (po wyeksploatowanych złożach surowców mineralnych);
- wykorzystanie sprzyjających warunków lokalnych do wytwarzania produktów regionalnych opartych na dawnych recepturach

3.3. Leśnictwo

Zwarte obszary leśne zajmują południową i zachodnią część gminy. Przeważają siedliska boru mieszanego świeżego i boru świeżego, gdzie ponad 90% drzewostanu stanowi sosna. Są to lasy o dobrej przydatności turystycznej. Natomiast mniejsze powierzchnie zalesione, występujące w północnej części gminy, charakteryzują siedliska żyzne, z udziałem buka i dębu; o przetrwaniu tych lasów zdecydowała intensywna rzeźba terenu, wybitnie utrudniająca rolnicze jego wykorzystanie. Przeważa tu las świeży i las mieszany świeży, o bogatym runie i podszybie. W uznaniu walorów przyrodniczych tych lasów utworzony został rezerwat „Kamienna Góra”.

Ze względu na wielostronne funkcje lasów w zagospodarowaniu przestrzennym, działalność gospodarcza winna być prowadzona z zachowaniem rozwoju zrównoważonego i zmierzać do:

- zachowania biologicznej różnorodności lasów,
- utrzymania ich produkcyjnej zasobności,
- zachowania w równowadze ekosystemów leśnych,
- ochrony zasobów glebowych i wodnych w lasach,
- wykorzystania lasów dla celów edukacji ekologicznej.

Zadaniem współczesnego leśnictwa jest znalezienie kompromisu między zasadnym prawem ludzi do wypoczynku w lesie, a ochroną jego ekosystemów i zasobów produkcyjnych. Ochrona zasobów leśnych może być realizowana przy spełnieniu następujących zasad polityki przestrzennej:

- zakaz realizacji zakładów przemysłowych – składowisk nieczystości i odpadów stałych i płynnych w lasach;
- zakaz budowy obiektów turystycznych całorocznych i sezonowych wewnątrz kompleksów leśnych powyżej 2000 ha;
- prace melioracyjne w pobliżu zwartych kompleksów leśnych winny być poprzedzone oceną ich wpływu na lasy;
- w celu wzbogacenia granicy las - pole i las woda należy pozostawić pasy ochronne o szerokości 20 – 30 m złożone z roślinności zielnej, krzewów, niskich drzew i luźnego pietra górnego jako strefy ekotonowej.

3.4. Przemysł rzemiosło produkcyjno-usługowe

Produkcja przemysłowa na terenie gminy, to głównie zakłady nastawione na przetwórstwo surowców lokalnych takich jak: produkty rolne, drewno, surowce mineralne itp.

Ze względu na dotychczasowy rozwój oraz uwarunkowania przyrodnicze, postuluje się by na obszarze gminy nadal dominowały kierunki produkcji oparte o przetwórstwo surowców lokalnych oraz inne nieuciążliwe dla środowiska.

Nowe zakłady produkcyjne powinny być lokalizowane głównie w miejscowościach, które obecnie są ośrodkami koncentracji przedsiębiorczości tj.: Gutkowo, Jonkowo (rejon stacji kolejowej), przy drodze wojewódzkiej nr 527 w miejscowościach Wilimowo, Warkały, Giedajty, Stętkiny.

W pozostałych miejscowościach mogą być realizowane niewielkie zakłady związane z uszlachetnianiem lub przetwarzaniem lokalnych surowców i płodów rolnych.

4. DEMOGRAFIA, KIERUNKI ROZWOJU SIECI OSADNICZEJ ORAZ OBSŁUGI LUDNOŚCI

4.1. Rozwój demograficzny

Gminę Jonkowo w 2008 roku zamieszkiwało 6061 mieszkańców (stan na dzień 31.03.2008r.). Powierzchnia gminy zajmuje powierzchnię 168 km², co przy obecnej liczbie mieszkańców daje gęstość zaludnienia 36 osób/km². Wskaźnik ten jest wyższy niż średni dla obszarów wiejskich województwa – 25 osób/1 km².

W okresie ostatnich 10 lat zaludnienie gminy wzrosło o około 16 %. Duży wpływ na wzrost liczby mieszkańców ma sąsiedztwo miasta Olsztyn. Szczególnym zainteresowaniem pod względem zamieszkania cieszą się, takie miejscowości jak: Jonkowo, Giedajty, Gutkowo, Warkały i Wilimowo.

Czynnikami decydującym o rozwoju demograficznym są również przyrost naturalny i saldo migracji.

Tabela nr 1 Przyrost naturalny i saldo migracji w gminie Jonkowo i województwie warmińsko-mazurskim

Rok	Gmina Jonkowo		Województwo - wieś	
	przyrost naturalny	saldo migracji	przyrost naturalny	saldo migracji
	Wskaźnik na 1000 ludności			
1995	7,5	6,7	6,2	-5,8
2000	2,7	6,2	4,3	-3,5
2005	4,8	43,1	2,9	-1,7
2006	0	26,5	3,0	-3,3

Źródło: www.stat.gov.pl

Z analizy danych wynika, że poziom przyrostu naturalnego od 1995 roku uległ spadkowi. Przyczyną tego zjawiska jest ogólna tendencja zmniejszenia się liczby urodzeń związana ze zmianą stylu życia a także pogarszającymi się warunkami ekonomicznymi. Jednak korzystny jest fakt, iż w badanym okresie w gminie Jonowo przyrost naturalny na 1000 ludności nie osiągnął wartości ujemnej.

Od 2005 r. widoczny jest stosunku do wcześniejszych lat wyraźny wzrost salda migracji na 1000 ludności. Na uzyskane wartości ma wpływ atrakcyjne położenie gminy w sąsiedztwie Olsztyna, bowiem często gmina ta jest wybierana na przyszłe miejsce zamieszkania a tendencja ta może się utrzymać również w przyszłych latach.

Zmiany w zaludnieniu obszarów wiejskich, mają wpływ na strukturę ludności według wieku. W gminie Jonkowo również te zmiany są zauważalne zgodnie z ogólną tendencją spada liczba ludność w wieku przedprodukcyjnym a wzrasta liczba ludności w wieku poprodukcyjnym. Jednak struktura ludności według wieku w gminie Jonkowo jest o wiele korzystniejsza niż średnio w województwie na obszarach wiejskich. Tabela nr 2 Struktura ludności według wieku w gminie Jonkowo i województwie warmińsko-mazurskim

Rok	Gmina Jonkowo			Województwo - wieś		
	Struktura ludności według wieku w %					
	przedprodukcyjny	produkcyjnym	poprodukcyjnym	przedprodukcyjny	produkcyjnym	poprodukcyjnym
1995	32,4	53,1	9,5	32,5	55,5	12,0
2000	29,0	61,0	10,0	30,0	56,9	12,7
2005	25,4	64,2	10,4	25,5	61,3	13,1
2006	24,8	65,0	10,2	24,8	61,9	13,1

Źródło: www.stat.gov.pl

W ogólnej liczbie 5742 mieszkańców, w 2006 r na 100 mężczyzn przypadało 97 kobiet podobnie jak na obszarach wiejskich w województwie warmińsko-mazurskim.

W gminie Jonowo w 2006 r. liczba pracujących wynosiła 1113 osób..

Bezrobocie jest jednym z ważniejszych problemów województwa warmińsko-mazurskiego. Problem ten dotknął szczególnie dotkliwie mieszkańców obszarów wiejskich a jego skala świadczy o szczególnie trudnej sytuacji mieszkańców wsi na rynku pracy.

Tabela nr 2 Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Jonkowo

Rok	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych
2003	552
2004	529
2005	498
2006	439

Źródło: www.stat.gov.pl

Na terenie gminy na podstawie zebranych danych widoczny jest spadek liczby bezrobotnych. W roku 2006 liczba ich na terenie gminy osiągnęła wartość najniższą w rozpatrywanym okresie czasu. W gminie na podstawie danych na 31.12.2007 r. spośród 252 zarejestrowanych bezrobotnych, 63 % stanowiły kobiety.

Niekorzystny jest fakt, iż z ogólnej liczby bezrobotnych tylko 54 osoby a więc (21%) posiadało prawo do zasiłku. Pod względem wieku osób bezrobotnych najwyższy udział w stosunku do ogółu bezrobotnych 35 % stanowią osoby w wieku od 25 do 34 lat. Wśród bezrobotnych dominują ludzie z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 98 osób, co stanowi 39 % Najmniej w grupie bezrobotnych stanowią osoby o wykształceniu średnim ogólnokształcącym 7,1 % i wyższym 9,5 %. Według czasu pozostawania bez pracy najmniejszą grupę stanowią osoby bezrobotne do 1 miesiąca (9,9 %) a największą osoby pozostające bez pracy od 6 do 12 miesięcy (21 %).

Tabela nr 4 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1995	185	546
2000	430	1269
2005	375	1511
2006	450	1633

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jonkowie

Do miejscowości, w których poziom zubożenia jest najwyższy (procentowy udział korzystających z różnych form pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności przekracza 40 %) należą: Gamerki Małe, Pupki, Bałag, Garzewko, Szelańgowe, Gamerki Wielkie.

4.2. Sieć osadnicza i obsługa ludności

Polityka w zakresie obsługi ludności polegać powinna w przyszłości przede wszystkim na poprawie infrastruktury społecznej jakościowej i ilościowej, przez budowę nowych obiektów, a także prace remontowe mające na celu podnoszeniu standardu istniejących urządzeń usługowych i ich niezbędną rozbudowę. Zakłada się, że istniejące ośrodki obsługi gminy w perspektywie nadal będą pełniły tę funkcję:

- **JONKOWO** – główny ośrodek obsługi gminy, skupiający urządzenia usługowe obsługujące ludność całej gminy,
- **Nowe Kawkowo** – ośrodek wspomagający obsługę gminy skupiający urządzenia usługowe podstawowe o poszerzonym zakresie obsługujące ludność zamieszkujejącą w północno-zachodniej części gminy. Zadaniem ośrodka jest równoważenie rozwoju na obszarze gminy przez pełniejszy dostęp ludności do usług;
- **Wrzesina** – ośrodek wspomagający obsługę gminy skupiający urządzenia usługowe podstawowe o poszerzonym zakresie obsługujące ludność zamieszkujejącą w północno-zachodniej części gminy. Zadaniem ośrodka jest równoważenie rozwoju na obszarze gminy przez pełniejszy dostęp ludności do usług;

Poza istniejącymi ośrodkami obsługi dopuszcza się realizację nowych urządzeń usługowych samorządowych w innych miejscowościach w przypadku, gdy będzie to wynikało z potrzeb rozwojowych gminy.

Najkwaśniejsze obiekty i urządzenia zlokalizowane w ośrodku gminnym w Jonkowie: Urządzenia samorządowe:

- Urząd gminy
- gimnazjum
- szkoła podstawowa
- przedszkole
- stadion
- OSP

Urządzenia w gestii innych jednostek:

- placówka ochrony zdrowia,
- urząd pocztowy,
- Ośrodek doradztwa rolniczego, Urządzenia komercyjne:
- sklepy,
- placówki gastronomiczne,
- zakłady usługowe,
- Bank spółdzielczy w Jonkowie.

W obsłudze gminny pod względem urządzeń usługowych ośrodek gminny Jonkowo będzie wspomagany przez ośrodki równoważenia rozwoju, które będą się mieściły w Nowym Kawkowie i Wrzesinie. Urządzenia infrastruktury społecznej w tych miejscowościach:

- szkoła podstawowa
- urządzenia sportowe (wskazane zintegrowanie ze szkołą podstawową), • OSP (Wrzesina)
- Sklepy.

W przyszłości w miejscowościach, w których w ostatnich latach widoczny jest dynamiczny wzrost liczby ludności (np. Giedajty, Gutkowo, Warkały i Wilimowo) może zaistnieć potrzeba lokalizacji urządzeń usługowych, w zależności od potrzeb mieszkającej tam ludności.

W zakresie zadań publicznych na najbliższe lata projektuje się następujące działania w gminie Jonkowo:

- budowa bloku żywieniowego przy Szkole Podstawowej w Jonkowie,
- prace remontowe przy Szkole Podstawowej w Nowym Kawkowie,
- prace remontowe przy starym budynku Szkoły Podstawowej we Wrzesinie, - budowa Gimnazjum w Jonkowie,
- budowa sali gimnastycznej we Wrzesinie.

5. KIERUNKI PRZEKSZTAŁCEN W STRUKTURZE FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

Diagnoza uwarunkowań rozwoju gminy pozwoliła na wyodrębnienie na jej obszarze trzech podstawowych jednostek strukturalnych – dwie jednostki z ograniczeniami do rozwoju funkcji gospodarczych (wynikających głównie z funkcji ochronnych na ich obszarze) oraz jedna jednostka wielofunkcyjna z wiodącą funkcją rolną i przedsiębiorczością – jednostka strukturalna „Jonkowo”. Jednostki z pewnymi ograniczeniami to „Jednostka Pastłki i Łyny” oraz „Jednostka Kanału Trojańskiego”

Różnią się one głównie uwarunkowaniami przyrodniczymi, predyspozycjami obszaru do rozwoju funkcji gospodarczych oraz kierunkami polityki przestrzennej.

Zastosowane na rysunku studium gminy symbole literowe oznaczają następujące przeznaczenia podstawowe wyodrębnionych terenów, na których przyjmuje się istniejące użytkowanie terenu oraz projektuje się możliwość zmiany przeznaczenia terenów rolnych na użytkowanie nierolnicze i nieleśne.

„MU” - zabudowa mieszkalno - usługowa – na terenach oznaczonych tym symbolem przyjmuje się istniejącą zabudowę i dopuszcza się realizację po opracowaniu planów miejscowych na nowych terenach, zabudowy mieszkalnej, usługowej związanej z obsługą ludności, pensjonatów, moteli, zajazdów, przy drogach publicznych oraz nieuciążliwych zakładów rzemieślniczych (uciążliwość obiektów nie wykracza poza teren działki). Na terenach tych wszystkie funkcje muszą być podporządkowane nadrzędnej, którą jest zabudowa mieszkalna.

„MUW” - zabudowa wielofunkcyjna – tereny oznaczone tym symbolem odnoszą się głównie do ośrodków obsługi gminy tj. miejscowości Jonkowo, Nowe Kawkowo i Wrzesinę (obejmują w nich istniejącą zabudowę oraz kierunki rozwoju przestrzennego). Na terenach tych funkcje: mieszkalna, usługowa i związana z produkcją i przedsiębiorczością są równorzędne. Wskazują na konieczność rozwoju miejsc pracy przy rozwoju mieszkalnictwa. Przyjmuje się istniejącą zabudowę na tych terenach i dopuszcza się realizację po opracowaniu planów miejscowych na nowych terenach zabudowy wielofunkcyjnej tj. mieszkalnej, usługowej, oraz produkcyjnej. W zabudowie tej wyróżnione zostały następujące tereny „MUW 1” zabudowa wielofunkcyjna z wyłączeniem funkcji mieszkalnej, „MUW 2” tereny lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych.

„UTR” - tereny usług turystycznych i rekreacji - dotyczy głównie terenów położonych w jednostce strukturalnej „Pasłęka i Łyna”. Na terenach oznaczonych tym symbolem przewiduje się po opracowaniu planów miejscowych zabudowę usług turystycznych i rekreacji. Zabudowa rekreacji indywidualnej może być realizowana w niewielkim zakresie w nawiązaniu do istniejącej zabudowy miejscowości Gamerki Małe i Wielkie. Na pozostałym obszarze zabudowa rekreacji indywidualnej może być realizowana w ramach terenów oznaczonych symbolem MU na zasadach uzupełnień lub w nawiązaniu do istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkalno – usługowej.

„P” – tereny zakładów produkcyjnych – tereny oznaczone tym symbolem dotyczą istniejących zakładów produkcyjnych rolniczych (drobiarstwo), przemysłu drzewnego (tartaki, stolarnie itp.), oraz magazynów, składów i baz.

„PU” – tereny zakładów produkcyjno – usługowych - tereny oznaczone tym symbolem dotyczą projektowanych zakładów usługowo rzemieślniczych o małej uciążliwości mieszczącej się w granicach posiadanej działki, z możliwością realizacji mieszkań związanych z zakładem.

„PE” - tereny złóż kruszywa naturalnego. Obejmuje złoża kruszywa udokumentowane i spodziewane występowanie tego surowca. Eksploatacja odkrywkowa złóż kruszywa powinna się odbywać zgodnie z przepisami prawa geologicznego. Poza terenami wyznaczonymi w studium dopuszcza się możliwość eksploatacji złóż kruszywa po ich udokumentowaniu i opracowaniu planu miejscowego.

Jednostka strukturalna „Pasłęki i Łyny”

Obejmuje tereny położone w zachodniej, południowej i wschodniej części gminy. Charakteryzuje się wysoką lesistością (powyżej 80%), oraz położeniem na jej terenie Obszarów Chronionego Krajobrazu: Doliny Pasłęki, oraz Doliny Środkowej Łyny. Znajduje się tu także część rezerwatu Ostoja Bobrów na rzece Pasłęce, a część obszaru objęta jest ochroną Natura 2000 – Dolina Pasłęki (kod obszaru PLB280001), która na terenie gminy Jonkowo zajmuje obszar 1 734,0 ha. Rygory na tych obszarach wynikają z ustawy o ochronie przyrody i przepisów szczególnych.

Obszary chronione położone są głównie na terenach leśnych, na ich skraju przebiega droga wojewódzka nr 527 Olsztyn – Morąg z położonymi przy niej miejscowościami Gutkowo, Wilimowo, Warkaty, Giedajty, Wrzesina, Stęki. Miejscowości te są dobrze powiązane z ośrodkiem obsługi gminy Jonkowo oraz z miastem Olsztyn. Rolę ośrodka równoważącego rozwój na tym obszarze pełni miejscowość Wrzesina wyposażona w usługi samorządowe (oświaty i OSP) i komercyjne. Miejscowość ta przewidziana jest do rozwoju wielofunkcyjnego.

Ustala się następujące standardy zagospodarowania terenów i zabudowy na jej obszarze:

Intensywność zabudowy mieszkalnej (na terenach chronionych) nie powinna przekraczać 20% działki. Na terenach pozostałych intensywność zabudowy 40%. Działki zabudowy mieszkalnej nie mniejsze niż 1200m², rekreacji indywidualnej nie mniejsze 1500m². W miejscowości Stęki na terenie objętym Obszarem Chronionego Krajobrazu Doliny Pasłęki działki zabudowy mieszkalnej i rekreacji indywidualnej nie mniejsze niż 3000m². Wysokość budynków mieszkalnych do dwóch kondygnacji, w tym użytkowe poddasze. Dachy kryte dachówką lub materiałem dachówkopodobnym w odcieniu czerwieni. Standardy architektoniczne dotyczą zabudowy rolniczej, rzemieślniczej natomiast intensywność zabudowy i wielkość działek należy przyjmować w zależności od prowadzonej działalności gospodarczej.

Zgodnie z zaleceniem Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody postuluje się zachowanie w stanie naturalnym istniejącego zespołu zieleni stanowiącego kontynuację korytarza ekologicznego (o szerokości ok. 50m), który znajduje się po przeciwnej stronie drogi wojewódzkiej od miejscowości Stęki. Teren pozostawiony jako kontynuacja ciągu ekologicznego stanowi zespół zieleni naturalnej różnych pięter, położony pomiędzy śródleśnymi polanami. Cały obszar stanowi własność prywatną. W sąsiedztwie tego terenu znajdują się tereny zabudowane oraz podzielone na duże działki o powierzchni ok. 3000m². Zakładana w decyzjach niewielka intensywność zabudowy (ok. 70 % działki stanowi tereny biologicznie czynne), pozwala na utrzymanie ciągu ekologicznego także na terenach sąsiednich.

Zgodnie z opracowaniem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku w rysunku studium gminy zostały przedstawione obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią, będące wyciągiem ze „Studium Ochrony Przeciwpowodziowej w zakresie wyznaczenia obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią. W planach miejscowych i w warunkach zabudowy należy uwzględniać ww. informacje.

Wykonywanie urządzeń zabezpieczających przed powodzią wymaga pozwolenia wodnoprawnego.

Na obszarze położonym między wałem przeciwpowodziowym a korytem wody płynącej zabrania się wznoszenia obiektów budowlanych, składowania materiałów, zmieniania ukształtowania powierzchni gruntu, sadzenia drzew i krzewów oraz wykonywania urządzeń lub robót, które mogą utrudniać ochronę tych obszarów przed powodzią; nie dotyczy to robót związanych z regulacją i utrzymaniem wód śródlądowych.

Poza wyznaczonymi w studium strefami zabudowy, nowa zabudowa, w jednostce, może być realizowana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Jednostka strukturalna „Kanału Trojańskiego”

Obejmuje tereny położone w środkowej części gminy, w większości obszary gruntów organicznych. Na jej obszarze znajduje się objęty ochroną Obszar Natura 2000 - Jonkowo – Warkały (kod obszaru PLH 280020). Jest to ok. 300-hektarowe torfowisko o mieszanym charakterze i genezie, z dominacją roślinności torfowiska przejściowego, mszarów i mechowisk zasilanych wodami spływającymi z sąsiedniej morenowej wysoczyzny. Część obiektu zajmuje jednak niezależnione od zasilania gruntowego torfowisko wysokie porośnięte borem bagiennym. W starych potorfiach jest otwarte lustro wody. Jest to jedno z cenniejszych florystycznie torfowisk, ważne dla zachowania różnorodności biologicznej związanej z tym typem siedliska. Cała jednostka jest wolna od zabudowy. Ze względu na unikalny charakter obszaru obowiązuje na niej zakaz zabudowy kubaturowej i zalesień.

Jednostka strukturalna „Jonkowo”

Obejmuje tereny położone w środkowej i północnej części gminy. Jest to zasadnicza jednostka rozwoju gminy. Przestrzennie obejmuje tereny w rejonie miejscowości: Jonkowo, Małki, Polejki, Garzewko, Łomy, Pupki, Węgajty, Godki, Porbady, Bałag, Wołowno, Szałstry i Nowe Kawkowo. Obszar jednostki jest terenem o urozmaiconej rzeźbie terenu. Występuje tu mozaikowość wartości bonitacyjnej gleb oraz użytkowania terenu. Oznacza to, że użytki rolne poprzedzielane są niewielkimi kompleksami leśnymi. Na jej obszarze znajduje się objęty ochroną Konserwatora Przyrody Rezerwat buczyny „Kamienna Góra”. Ośrodkiem obsługi jednostki i całej gminy jest miejscowość Jonkowo przewidziana do rozwoju wielofunkcyjnego. Podobnie do wielofunkcyjnego rozwoju przewidziana jest miejscowość Nowe Kawkowo wyposażona w usługi samorządowe (oświaty i OSP) i komercyjne. **Poza wyznaczonymi w studium strefami zabudowy, na pozostałym obszarze w jednostce nowa zabudowa może być realizowana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.**

Miejscowość Jonkowo posiada ukształtowaną strukturę funkcjonalno - przestrzenną. Na skrzyżowaniu dróg powiatowych 1203N i 1388N w środkowej części ukształtowało się centrum usługowe z usługami samorządowymi i komercyjnymi (administracja, oświata, kultura, bank, handel, gastronomia). Znajdują się tu także zakłady przemysłowe o nieuciążliwym charakterze. W południowej części miejscowości przy torach rozwinęła się jednostka z zakładami przemysłowymi, składami i bazami. W południowo - wschodniej, południowo - zachodniej i północnej części miejscowości rozwija się zabudowa mieszkalna jednorodzinna i zagrodowa. W przyszłości należy rozwój miejscowości nawiązywać do ukształtowanych kierunków rozwoju.

Ustala się następujące standardy zagospodarowania terenów i zabudowy na jej obszarze:

Intensywność zabudowy mieszkalnej nie powinna przekraczać 40% działki. Działki zabudowy mieszkalnej nie mniejsze niż 1200m², rekreacji indywidualnej nie mniejsze 1500m². Wysokość budynków mieszkalnych do dwóch kondygnacji, w tym użytkowe poddasze. Dachy kryte dachówką lub materiałem dachówko podobnym w odcieniu czerwień. Standardy architektoniczne dotyczą zabudowy rolniczej, rzemieślniczej, natomiast intensywność zabudowy i wielkość działek należy przyjmować w zależności od prowadzonej działalności gospodarczej.

W północnej części jednostki dopuszcza się możliwość lokalizacji farm wiatrowych wyłącznie po opracowaniu planu miejscowego.

W prognozie oddziaływania na środowisko planów miejscowych pod farmy wiatraków należy wykorzystać opracowane na te potrzeby:

- rozmieszczenie lokalnych elementów cennych ekologicznie;
- występowanie i liczebność awifauny lęgowej, przelotnej, wędrownej oraz zimującej;
- określić jaka jest możliwość potencjalnego oddziaływania na awifaunę oraz określić jakie działania należy podjąć, aby zminimalizować efekt oddziaływania elektrowni wiatrowej na ptaki, które są podstawową grupą systematyczną w tym wypadku.

6. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ W GMINIE

6.1. Kierunki rozwoju systemu komunikacji w gminie

Na podstawie uwarunkowań rozwoju gminy Jonkowo przyjęto następujący podział funkcjonalny dróg. Drogi układu nadrzędnego, podstawowego i uzupełniającego.

W układzie nadrzędnym pozostaje droga wojewódzka:

- droga nr 527 (Dzierzgoń) – Rychliki – Pastęk – Morąg – Łukta – Olsztyn, dla której plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko – mazurskiego zatwierdzony uchwałą Sejmiku Województwa w dniu 12 lutego 2002 roku zakłada dla odcinka Olsztyn –Morąg klasę techniczną G (Główna). Szerokość tej klasy drogi w liniach rozgraniczających wynosi 25 m, z wyjątkiem lokalnych przewężeń w miejscowościach.

Szerokość tych linii może ulec zmianie w wyniku rozpoznania w koncepcji programowo - przestrzennej na etapie przygotowań do kompleksowej przebudowy w/w dróg do parametrów odpowiedniej klasy.

W związku z brakiem możliwości uzyskania minimalnych prawidłowych parametrów w miejscowościach Warkały, Giedajty, Wrzesina, Stętkiny zakłada się w studium zmianę przebiegu drogi wojewódzkiej nr 527 przez te miejscowości. Na rysunku studium zaznaczono proponowany przebieg obejść w/w miejscowości w ciągu drogi nr 527.

W układzie podstawowym obsługującym bezpośrednio wydzielone jednostki strukturalne znajdują się następujące drogi powiatowe:

- droga nr 1203N Wilnowo – Mostkowo – Jonkowo - Gutkowo
- droga nr 1368N dr. woj. nr 527 – Wołowno – Jonkowo - Barkweda
- droga nr 1407N Zagony – Świątki- Gołogóra – Jonkowo – dr. woj. nr 527 (Giedajty)
- droga nr 1411N Gołogóra – Nowe Kawkowo - Stętkiny
- droga nr 1419N Kwiecewo – Łomy
- droga nr 1421N Matki – Bukwałd
- droga nr 1501N Dywity – Garzewko

Drogi te należy projektować w klasie Z (zbiorcza), dla których należy zabezpieczyć linie rozgraniczające szerokości 20 m.

Drogi gminne tworzą w gminie układ uzupełniający. Drogi te wymagają poprawienia stanu technicznego odcinków szczególnie ważnych dla prawidłowego funkcjonowania gminy i prawidłowej obsługi mieszkańców. Drogi gminne należy projektować w klasie L (lokalna) lub D (dojazdowa) i zabezpieczyć dla nich pas drogowy szerokości min. 15 m.

Zlokalizowane na terenie gminy złoża surowców mineralnych, w przypadku przystąpienia do ich eksploatacji, komunikacyjnie będą obsługiwane przez drogi publiczne gminne, powiatowe i wojewódzką. W związku z tym, że transport związany z eksploatacją kruszyw ma negatywne oddziaływanie na wszystkie kategorie dróg, dopuszczalne naciski pojedynczej osi pojazdu na nawierzchnię jezdni nie mogą przekroczyć faktycznej nośności tych dróg.

Linia kolejowa – teren zamknięty

Przez gminę Jonkowo przebiega linia kolejowa I rzędna nr 220 Olsztyn - Bogaczevo. Linia na odcinku Olsztyn – Morąg ujęta została w liniach znaczenia regionalnego. Jest to ważne powiązanie Olsztyna z portami Gdańskiem, Gdynią i Elblągiem. Linia ta wymaga przebudowy. Przez teren gminy przebiega również linia kolejowa nr 221 znaczenia lokalnego Olsztyn – Braniewo.

Linia kolejowa stanowi teren zamknięty. Granice terenu zamkniętego przebiegają po granicach działek będących własnością Polskiej Kolei Państwowych

Trasy rowerowe

Na terenie gminy powinny być realizowane ścieżki rowerowe służące dwóm różnym rodzajom ruchu: dla ruchu lokalnego oraz rowerowe trasy turystyczne wzdłuż mało uczęszczanych dróg lokalnych, przebiegające w pobliżu interesujących zabytków kultury i obiektów przyrodniczych. Przy projektowaniu ścieżek pieszorowerowych oraz szlaków rowerowych należy zadbać o ich połączenia. W ramach przedsiębiorczości własnej mieszkańców gminy szlaki rowerowe powinny być uzupełnione urządzeniami typu: miejsca widokowe, miejsca biwakowe, mała gastronomia, itp.

6.2. Zaopatrzenie w wodę

Sprzyjające warunki hydrogeologiczne i dobra jakość wód w głębszych dają podstawy do programowania zbiorowego zaopatrzenia w wodę wszystkich niezwodociągowanych jednostek osadniczych z wodociągów lokalnych wiejskich bądź zbiorowych grupowych. Wykorzystane do tego celu powinny być w maksymalnym stopniu istniejące, wydajne odwierty studzienne i istniejąca infrastruktura techniczna. W celu ochrony środowiska jak również podniesienia standardu życia ludności zamieszkałej oraz istniejącej i projektowanej bazy turystycznej należy dążyć do objęcia całej ludności gminy siecią wodociągową zbiorczą.

Do zwodociągowania projektowane są dwie miejscowości: Bałąg i Kajny. Pozostałe posiadają sieć wodociągową. Planuje się budowę ujęcia wody ze stacją uzdatniania w miejscowości Węgajty oraz modernizację hydroforni w Stętkinach. Projektowane są nowe sieci wodociągowe z połączeniem pierścieniowym: Godki- Węgajty, Warkały-Giedajty, Szalstry-Wołowno, Porbady-Wrzesina, Barkweda-Kajny.

6.3. Gospodarka ściekowa

Gmina Jonkowo skanalizowana jest w niewielkim stopniu. Na jej terenie znajdują się dwie oczyszczalnie ścieków: w Jonkowie i Szalstrach. W całości skanalizowane są następujące miejscowości: Mątki, Szalstry, Wołowno, Wrzesina, Jonkowo i częściowo Giedajty..

Po przebudowie oczyszczalni ścieków w Jonkowie zaleca się włączenie do systemu kanalizacyjnego nieskanalizowane osiedla mieszkaniowe oraz wsie, które nie posiadają systemu kanalizacyjnego.

6. 4. Gospodarka cieplna

Gospodarka cieplna na terenie gminy oparta jest przeważnie o kotłownie lokalne i paleniska indywidualne opalane paliwem stałym. W perspektywie należy dążyć do wyeliminowania bądź przebudowy istniejących kotłowni indywidualnych na paliwo stałe z przechodzeniem na paliwo ekologiczne (gaz przewodowy, olej opałowy).

6.5. Gospodarka odpadami

Odpady stałe z jednostek osadniczych powinny być czasowo składowane w wiejskich punktach gromadzenia odpadów lub w odpowiednich pojemnikach na posesjach, a stamtąd wywożone na miejsce utylizacji (wysypisko w Rudnie w gminie Ostróda).

W zależności od odległości miejsca utylizacji odpadów, na terenie gminy można zlokalizować punkt ich zagęszczania.

Gospodarka odpadami powinna być dostosowana do programu gospodarki odpadami „Czyste środowisko” w oparciu o zakład utylizacji w Rudnie (gmina Ostróda). Do czasu zrealizowania docelowego systemu z zakładem utylizacji odpadów adaptuje się dotychczasowy sposób usuwania odpadów z możliwością wykorzystania prawnie działających wysypisk odpadów, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska.

6.6. Zaopatrzenie w gaz ziemny

Na obszarze gminy występuje sieć gazowa średniego i niskiego ciśnienia. W związku z powyższym należy zachować normatywne odległości projektowanych urządzeń i obiektów od istniejącej i projektowanej sieci gazowej zgodnie z odpowiednimi w tym zakresie przepisami.

Dopuszcza się przebudowę istniejącej i projektowanej sieci gazowej z kolidującymi obiektami na koszt inwestora na warunkach podanych przez operatora sieci gazowej. W planach miejscowych należy zarezerwować pas terenu w chodnikach ulic lub w pasie zieleni dla projektowanej sieci gazowej.

7.7. Elektroenergetyka

Na terenie gminy dostawa energii elektrycznej odbywa się liniami średniego napięcia 15 kV zasilanymi ze stacji elektroenergetycznych 110/15 kV GPZ Olsztyn Zachód i GPZ Olsztyn I za pośrednictwem PZ Bukwałd oraz PZ Jonkowo i dalej przez stacje transformatorowe 15/0,4kV oraz linie niskiego napięcia 0,4 kV. Przyłączanie kolejnych odbiorców będzie mogło być realizowane po wykonaniu lokalnych dowiązań do istniejącej sieci 15kV (w zależności od potrzeb) stacji transformatorowych 15/0,4 kV.

Z uwagi na konieczność zapewnienia dostaw energii elektrycznej na użytek przyłączania nowych odbiorców niezbędne będzie wybudowanie nowej stacji elektroenergetycznej 110/15kV wraz z wykonaniem powiązań funkcjonalnych z istniejącymi liniami elektroenergetycznymi 110 kV oraz istniejącymi i projektowanymi liniami 15 kV. Szczegółowa lokalizacja stacji elektroenergetycznej zostanie ustalona na etapie opracowania wymaganej dokumentacji technicznej.

Na terenie gminy przebiegają następujące elektroenergetyczne linie napowietrzne;

- linia 400 kV relacji: Gdańsk Błonia – Olsztyn Mątki
- linia dwutorowa 2 x 400kV relacji: Olsztyn Mątki – Olsztyn I z podwieszonym aktualnie jednym torem 400kV pracującym na napięciu 220kV
- linie 220kV
- linie 110kV.

Na terenie gminy znajdują się również stacja elektroenergetyczna 400/220/110kV Olsztyn Mątki.

Zgodnie z aktualnym planem rozwoju Krajowej Elektroenergetycznej Sieci Przesyłowej, PSE – Operator S.A z siedzibą w Warszawie planuje się;

- budowę linii napowietrznej 400kV relacji Olsztyn Mątki – Płock z wykorzystaniem trasy istniejącej linii 220kV relacji Olsztyn I – Włocławek Azoty. Przez teren gminy Jonkowo linia będzie przebiegać po nowej trasie. Na mapie zaznaczono proponowany przebieg trasy (rozwiązanie alternatywne). Dokładny przebieg tej linii zostanie ustalony w studium wykonalności budowy tej linii, które jest w trakcie opracowania.
- podwieszenie drugiego toru 400kV na istniejącej linii z wykorzystaniem istniejącej konstrukcji Olsztyn Mątki - Olsztyn I w kierunku Ostrołęki. Na przedpolu stacji Olsztyn Mątki nowy tor tej linii będzie biegł po nowej trasie. Na mapie zaznaczono proponowany przebieg trasy.
- rozbudowę stacji elektroenergetycznej 400/220/110 kV Olsztyn Mątki o dodatkowe pola 400kV dla planowanych nowych linii 400kV.

Dopuszcza się rozbudowę, przebudowę i nadbudowę istniejących i projektowanych linii elektroenergetycznych.

Dla istniejących jak i nowych linii elektroenergetycznych musi być zapewniony dostęp w celu wykonania prac eksploatacyjnych.

Wzdłuż planowanej i istniejącej linii elektroenergetycznej należy uwzględnić pasy technologiczne o szerokości:

- 80 metrów dla istniejącej linii jednotorowej i dwutorowej 400kV
- 70 metrów (po 35 metrów od osi linii w obu kierunkach) dla planowanej linii 400kV.

6.8. Telekomunikacja

Linie telekomunikacyjne na terenie gminy należy projektować jako podziemne z rozprowadzeniem w terenach przeznaczonych pod ciągi komunikacyjne. Dopuszcza się lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej na terenach przeznaczonych pod zabudowę.

W przypadku kolizji projektowanych obiektów z istniejącymi urządzeniami telekomunikacyjnymi należy je przebudować i dostosować do projektowanego zagospodarowania przestrzennego zgodnie z obowiązującymi przepisami, normami i warunkami przebudowy. Całość kosztów związanych z przebudową i zabezpieczeniem istniejących urządzeń telekomunikacyjnych ponosi inwestor.

7. PODSTAWOWE ELEMENTY POLITYKI PRZESTRZENNEJ

7.1. Lista ważniejszych zadań dla realizacji celów publicznych, których część w przyszłości może stanowić przestrzeń publiczną

W zakresie obsługi ludności:

- budowa bloku żywieniowego przy Szkole Podstawowej w Jonkowie,
- prace remontowe przy Szkole Podstawowej w Nowym Kawkowie,
- prace remontowe przy starym budynku Szkoły Podstawowej we Wrzesinie,
- budowa Gimnazjum w Jonkowie,
- budowa sali gimnastycznej we Wrzesinie.

Lista ważniejszych zadań dla realizacji celów publicznych

Poprawa stanu infrastruktury społecznej w gminie Jonkowo

L.p.	Miejscowość	Numer działki	Inwestycja
1	Gamerki Wielkie	28/1	Budowa placu zabaw
2	Garzewko	10/4, 11	Budowa placu zabaw
3	Giedajty	38/1	Budowa placu zabaw
4	Godki	48, 49	Budowa placu zabaw
5	Jonkowo	132/1	Budowa bloku żywieniowego przy Szkole Podstawowej w Jonkowie
6	Jonkowo	38/1, 140/15	Budowa placu zabaw
7	Kajny	35/2	Budowa placu zabaw
8	Łomy	48	Budowa placu zabaw
9	Mątki	125, 173/6	Budowa placu zabaw
10	Nowe Kawkowo	303/2, 305, 307/2, 307/3, 307/4	Budowa placu zabaw
11	Polejki	28/3	Budowa placu zabaw
12	Porbady	83, 77	Budowa placu zabaw
13	Pupki	153/3, 163	Budowa placu zabaw
14	Stare Kawkowo	92/4	Budowa placu zabaw
15	Nowe Kawkowo	45/1	Prace remontowe przy Szkole Podstawowej
16	Szałstry	115/1, 117, 152/1	Budowa placu zabaw
17	Warkały	207/2, 208/1	Budowa placu zabaw
18	Węgajty	100	Budowa placu zabaw
19	Wrzesina	129/1	Prace remontowe przy starym budynku Szkoły Podstawowej
20	Wołowno	199/1	Budowa placu zabaw
21	Wrzesina	34/5, 131, 132	Budowa placu zabaw

22	Jonkowo	132/1	Rozbudowa Gimnazjum
23	Wrzesina	139/2	Budowa sali gimnastycznej

W zakresie energetyki:

Budowa elektroenergetycznego układu przesyłowego - linii jednotorowej 400kV Elk – Mątki (Olsztyn) należy do zadań rządowych zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko – Mazurskiego , uchwalonego przez Sejmik Województwa Warmińsko –Mazurskiego Uchwała Nr XXXIII/505/02 z dnia 12 lutego 2002r. i programów rządowych.

W zakresie komunikacji:

Do zadań wykonywanych przez samorząd wojewódzki należą:

- przebudowa do klasy G oraz utrzymanie drogi wojewódzkiej, - budowa parkingów przy tej drodze, - budowa chodników jw.

Do zadań wykonywanych przez samorząd powiatowy należy:

- przebudowa do klasy Z dróg w układzie podstawowym oraz ich utrzymanie, - budowa parkingów przy tych drogach.

Do zadań wykonywanych przez samorząd gminny należy:

- prowadzenia ruchu rowerowego – trasy lokalne w miejscach atrakcyjnych turystycznie,
- lokalizacja parkingów w miejscach atrakcyjnych dla turystów – współpraca z samorządami wojewódzkim i powiatowym,
- przebudowa odcinków dróg gminnych i powiatowych (samorząd powiatowy) w celu usprawnienia funkcjonowania układu komunikacyjnego gminy,

Polityka przestrzenna gminy w zakresie komunikacji przedstawia się następująco:

1. stymulowanie rozwoju przestrzennego gminy poprzez
 - zapewnienie powiązań z krajowym systemem transportowym,
 - zapewnienie dostępności do celów podróży, umożliwiające mieszkańcom gminy udział w różnych formach aktywności społeczno- gospodarczej,
 - zapewnienie wymaganego standardu podróży (czasu i warunków jazdy), 2. stworzenie odpowiednich warunków dowozu i wywozu surowców i produktów,
3. łagodzenie uciążliwości funkcjonowania transportu.

Podstawowe zagadnienia polityki komunikacyjnej na szczeblu lokalnym wymagają określenia:

- prowadzenia ruchu rowerowego - trasy lokalne nad brzegami jezior i w miejscach atrakcyjnych turystycznie,
- lokalizacji parkingów w miejscach atrakcyjnych dla turystów - współpraca z samorządami wojewódzkim i powiatowym,
- sposobu prowadzenia ruchu tranzytowego i docelowego - współpraca z samorządem wojewódzkim,
- przebudowie odcinków dróg gminnych i powiatowych (samorząd powiatowy) w celu usprawnienia funkcjonowania układu komunikacyjnego gminy,
- przeglądu dróg gminnych i powiatowych pod kątem funkcjonalności

W zakresie infrastruktury technicznej:

- zwodociągowanie miejscowości: Bałag i Kajny;
- budowa ujęcia wody ze stacją uzdatniania w miejscowości Węgajty;
- przebudowa hydroforni w Stękinach;
- realizacja nowych sieci wodociągowych z połączeniem pierścieniowym: Godki-Węgajty, WarkałyGiedajty, Szałstry-Wołowno, Porbady-Wrzesina, Barkweda-Kajny.
- przebudowa oczyszczalni ścieków w Jonkowie;
- skanalizowanie pozostałych miejscowości w gminie

7.2. Polityka w zakresie sporządzania planów miejscowych

Na terenie gminy Jonkowo występuje obowiązek opracowania planu miejscowego na projektowanych terenach pod lokalizację wielkopowierzchniowych obiektów handlowych. Wskazane jest natomiast opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w miejscowościach o spodziewanym dużym ruchu budowlanym. Należą do nich wsie: Jonkowo, Wrzesina, Nowe Kawkowo oraz miejscowości położone w sąsiedztwie Olsztyna i przy drodze wojewódzkiej nr 527, z uwagi znaczny rozwój tych miejscowości.

Poza wymienionymi miejscowościami Rada Gminy może podjąć uchwałę na opracowanie planów miejscowych na innym obszarze jeżeli będzie to wynikało z interesów gminy.

7.3. Polityka gospodarki nieruchomościami gminnymi

Prowadzenie prawidłowej gospodarki nieruchomościami jest możliwe, gdy Gmina posiada odpowiednie zasoby gruntów na obszarach o wzmożonym ruchu inwestycyjnym. Są one także niezbędne dla realizacji celów publicznych. W związku z powyższym Samorząd Gminy celem powiększenia zasobów gruntów komunalnych powinien koncentrować się na:

- nabywaniu gruntów w rejonach, w których będą podjęte uchwały o sporządzaniu planów miejscowych,
- nabywanie nieruchomości po korzystnych cenach z wolnego rynku,
- korzystanie z prawa pierwokupu, na terenach objętych działaniami w strategii gminy.

7.4. Polityka przestrzenna związana z obronnością i bezpieczeństwem państwa

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 7 maja 2004 r. w sprawie sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa (Dz. U. z dnia 2 czerwca 2004 r.) i na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717z późniejszymi zmianami) przyjmuje się następujące kierunki polityki przestrzennej w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa na obszarze gminy Jonkowo:

W związku z tym, że od właściwych organów wojskowych, ochrony granic i bezpieczeństwa państwa nie wpłynęły wnioski i nie zgłoszono potrzeb w ww. zakresie, przyjmuje się kierunki polityki przestrzennej określone w ww. Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury.

Potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa uwzględnione są w następujących zagadnieniach, które obejmuje studium gminy:

- 1) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów;
- 2) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym terenów wyłączonych spod zabudowy;
- 3) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 4) obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- 5) obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa;
- 6) inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania, występujące w gminie.

III. INTERPRETACJA NIEKTÓRYCH POJĘĆ PRZYJĘTYCH W STUDIUM GMINY

Agroturystyka

Dodatkowa działalność gospodarcza w dziedzinie turystyki w oparciu o istniejące gospodarstwo rolne, zabezpieczająca miejsca noclegowe i wyżywienie.

Antropopresja

Działalność człowieka powodująca zmiany w środowisku przyrodniczym. Antropopresja ma na ogół skutki negatywne np. zanieczyszczenie wód, powietrza, hałas, wyrąb lasów itp.

Infrastruktura techniczna –

Należy przez to rozumieć obiekty i urządzenia techniczne służące zaspokajaniu potrzeb bytowych i gospodarczych w danym układzie osadniczym, na które składają się: system komunikacji i transportu (drogi, ulice, itp.) oraz uzbrojenia (wodociągi i kanalizacja, sieci energetyczne i telekomunikacyjne, itp.),

Struktura przestrzenna zabudowy wsi, którą stanowi:

- zabudowa skupiona charakteryzująca się znacznym stopniem skupienia zabudowy i wyraźnym kształtem obrysu zewnętrznego. Z reguły stanowią ją jednostki osadnicze z ciągłą, zwartą zabudową w większości ukształtowane historycznie na zabytkowym układzie drogowym z częścią usługową, produkcyjną i mieszkalną;
- zabudowa rozproszona charakteryzująca się małym stopniem skupienia bez wyraźnego obrysu zewnętrznego. Jest to z reguły zabudowa mieszkalna – produkcyjna powiązana bezpośrednio z miejscem pracy tj. rolna, rybacka lub leśna.

Rolnictwo zintegrowane

Rolnictwo zintegrowane polega na wykorzystaniu zasad funkcjonowania agrosystemów i krajobrazu rolniczego. Rolnictwo to dopuszcza stosowanie środków chemicznych, ale po uprzednim rozpoznaniu niezbędnych potrzeb i właściwych porpcji.

Najważniejszymi cechami rolnictwa zintegrowanego są :

- kompleksowy sposób traktowania procesów przyrodniczych, z którymi wiąże się produkcja rolna,
- zamknięty obieg substancji w obrębie gospodarstwa ze zróżnicowaną strukturą produkcyjną
- duża dbałość o glebę i dobre odżywienie organizmów ją zamieszkujących

W rolnictwie zintegrowanym podstawową zasadą jest prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej, a nie zakaz intensywnej produkcji.

Rolnictwo ekologiczne

Rolnictwo ekologiczne powinno funkcjonować przede wszystkim w oparciu o zasoby odnawialne, w ramach systemów rolniczych zorganizowanych na poziomie lokalnym. W celu ograniczenia zużycia zasobów nieodnawialnych odpady i produkty uboczne pochodzenia roślinnego i zwierzęcego powinny być poddawane recyklingowi, który umożliwi uzyskanie substancji odżywczych do nawożenia gleby.

Rolnictwo ekologiczne opiera się na następujących szczegółowych zasadach:

- a) utrzymywanie i poprawa życia w glebie i naturalnej żyzności gleby, stabilności i różnorodności biologicznej, zapobieganie i zwalczanie erozji gleby oraz odżywanie roślin głównie poprzez ekosystem gleby;
- b) ograniczenie do minimum stosowania zasobów nieodnawialnych oraz środków zewnętrznych;
- c) recykling odpadów i produktów ubocznych pochodzenia roślinnego i zwierzęcego jako środka do produkcji roślinnej i zwierzęcej;
- d) uwzględnianie lokalnej lub regionalnej równowagi ekologicznej przy podejmowaniu decyzji dotyczących produkcji;
- e) utrzymywanie zdrowia zwierząt poprzez wspomaganie naturalnej obrony immunologicznej zwierząt, dobór odpowiednich ras oraz praktyki hodowlane;
- f) utrzymywanie zdrowia roślin poprzez stosowanie środków zapobiegawczych, takich jak dobór odpowiednich gatunków i odmian odpornych na szkodniki i choroby, odpowiedni płodozmian, metody mechaniczne i fizyczne oraz ochrona naturalnych wrogów szkodników;
- g) praktykowanie produkcji zwierzęcej powiązanej z powierzchnią gruntów rolnych;
- h) przestrzeganie wysokiego poziomu dobrostanu zwierząt z uwzględnieniem specyficznych potrzeb danych gatunków;
- i) wytwarzanie produktów ekologicznych pochodzenia zwierzęcego od zwierząt chowanych w gospodarstwach ekologicznych przez całe życie od momentu urodzenia lub wylęgu;
- j) dobór ras z uwzględnieniem zdolności zwierząt do przystosowania się do warunków lokalnych, ich żywotności oraz odporności na choroby lub problemy zdrowotne;
- k) żywienie zwierząt paszą ekologiczną złożoną ze składników rolniczych uzyskanych w produkcji ekologicznej oraz z naturalnych substancji nierolniczych;
- l) stosowanie praktyk hodowlanych, które wzmacniają układ odpornościowy i naturalny system obrony przed chorobami, w tym zwłaszcza zapewnienie regularnego ruchu oraz – w miarę możliwości – dostępu do terenów na wolnym powietrzu i pastwisk;
- m) wykluczenie chowu sztucznie wyhodowanych zwierząt poliploidalnych;
- n) stałe utrzymywanie różnorodności biologicznej naturalnych ekosystemów wodnych, zdrowia środowiska wodnego oraz jakości otaczających ekosystemów wodnych i lądowych w produkcji akwakultury;
- o) żywienie organizmów wodnych paszą pochodzącą ze zrównoważonej eksploatacji zasobów rybactwa lub paszą ekologiczną złożoną ze składników rolniczych uzyskanych w produkcji ekologicznej oraz z naturalnych substancji nierolniczych

Usługi komercyjne - należy przez to rozumieć usługi o charakterze rynkowym, nastawione na osiągnięcie zysku;

Usługi nieuciążliwe - należy przez to rozumieć usługi związane z obiektami nie zaliczanymi do szczególnie pogarszających stan środowiska i zdrowia ludzi lub mogących pogorszyć stan środowiska, nie emitujące nieprzyjemnych zapachów, widocznych dymów i oparów, nie wymagające składowania odpadów na otwartej przestrzeni, a także nie generujące hałasu o dużym natężeniu w porze nocnej (np. lokale gastronomiczne z działalnością nocną) oraz nie powodujące innych uciążliwości poza granicami nieruchomości;

usługi oświaty - należy przez to rozumieć w szczególności przedszkole, szkołę podstawową, gimnazjum;

usługi publiczne - należy przez to rozumieć usługi mające na celu realizację celów publicznych określonych w ustawie o gospodarce nieruchomościami,